

Praktikvirksomheders adfærd i forbindelse med merkantile elevers overgang til hovedforløb

INDHOLD

Praktikvirksomheders adfærd i forbindelse med merkantile elevers overgang til hovedforløb

1	Resumé	4
2	Indledning	13
2.1	Baggrund og formål	13
2.2	Datagrundlag	14
2.3	Læsevejledning	17
3	Praktikvirksomhedernes ansættelse af elever	19
4	Praktikvirksomhedernes kendskab til eux	29
5	Ansættelsesprocessen	35
6	Praktikvirksomhedernes ønsker med hensyn til elevernes kompetencer	48
	Appendiks A – Spørgeskema	55

1 Resumé

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) sætter i denne undersøgelse fokus på praktikvirksomhedernes adfærd i forbindelse med elevers overgang fra det studiekompetencegivende forløb til hovedforløbet på de merkantile eux-forløb. Undersøgelsen belyser blandt andet, hvilke elever praktikvirksomhederne ansætter og ønsker at ansætte fremadrettet, deres vurdering af elevernes kompetencer og deres kendskab til de merkantile eux-forløb og begrundelser for at ansætte eller ikke ansætte elever.

Relevans

En opgørelse fra Undervisningsministeriet af overgangsfrekvensen for elever, som har påbegyndt en merkantil erhvervsuddannelse med eux i andet halvår af 2015, viste, at størstedelen af eleverne (69 %) opnåede kompetence til at starte på hovedforløbet, men at kun 30 % af den gruppe faktisk var fortsat i hovedforløbet tre måneder efter opnået kompetence. De øvrige 70 % startede derimod ikke direkte på hovedforløbet efter det studiekompetencegivende forløb.

EVA gennemførte i sommeren 2018 en spørgeskemaundersøgelse blandt de elever, som på det tidspunkt var ved at afslutte det studiekompetencegivende forløb på en merkantil erhvervsuddannelse med eux. Undersøgelsen viste, at 65 % af eleverne havde planer om at fortsætte direkte på hovedforløbet. Blandt disse havde halvdelen endnu ikke nogen elevplads. I det lys er det centralt at se på, i hvilken udstrækning den lave overgangsfrekvens handler om virksomhedernes adfærd i forhold til at ansætte elever, hvilket denne undersøgelse belyser.

På den baggrund har EVA gennemført denne spørgeskemaundersøgelse blandt praktikvirksomheder, der er godkendt til at ansætte elever fra de merkantile erhvervsuddannelser, og som har haft elever de seneste fem år. 803 virksomheder har deltaget i undersøgelsen.

Resultater

Størstedelen af praktikvirksomhederne har mindst én elev ansat

Undersøgelsen viser, at der blandt de deltagende virksomheder tilsyneladende ikke er et stort uudnyttet praktikpladspotentiale eller en oplevelse blandt de rekrutteringsansvarlige i virksomhederne af, at de mangler elever. 92 % af de deltagende praktikvirksomheder vurderer, at antallet af ansatte elever i praktikvirksomheden er dækkende i forhold til deres behov.

Praktikvirksomheder, der vurderer, at de ikke har elever nok til at dække deres behov, angiver, at det primært skyldes manglende ansøgere, eller at ansøgerne ikke havde de nødvendige personlige kompetencer. Samtidig ser det ikke ud til, at elevernes uddannelsesmæssige baggrund spiller en

stor rolle for de praktikvirksomheder, der vurderer, at de ikke har elever nok til at dække deres behov. Kun 7 ud af 31 praktikvirksomheder, svarende til 23 %, svarer, at det manglende antal elever skyldes, at ansøgerne ikke havde den nødvendige uddannelsesbaggrund.

Blandt de 803 virksomheder, som har deltaget i undersøgelsen, har 75 % mindst én elev ansat på undersøgelsestidspunktet. Undersøgelsen viser, at størstedelen af disse praktikvirksomheder har ansat 1-5 merkantile elever (86 %), mens 10 % har 6-15 elever ansat. De resterende 4 % har mere end 16 elever ansat.

De 202 praktikvirksomheder, der ikke har ansat nogen elever på nuværende tidspunkt, angiver primært, at det skyldes manglende behov (51 %) og manglende tid og ressourcer (35 %). Derudover angiver 17 % af de praktikvirksomheder, der ikke har elever ansat, at årsagen er dårlige erfaringer med at have elever, og at de derfor er stoppet med at ansætte. Det er i langt mindre grad elevernes kompetencer, der angives som årsag til, at praktikvirksomhederne ikke ansætter elever.

Størstedelen af de 202 praktikvirksomheder, som ikke havde en elev ansat på undersøgelsestidspunktet, angiver, at de tidligere har haft elever ansat, som havde en toårig hg (29 %), en hhx (22 %) eller en anden gymnasial baggrund (16 %).

Praktikvirksomhederne har primært elever ansat med en gymnasial baggrund eller elever, som er i gang med en merkantil eux

Der har tidligere været en tendens til, at praktikvirksomheder inden for de merkantile uddannelser har ansat elever med en gymnasial baggrund frem for elever, der var i gang med en erhvervsuddannelse uden eux. Med muligheden for eux i detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og eventkoordinatoruddannelsen og med obligatorisk eux i kontoruddannelsen og i finansuddannelsen har det været et mål at styrke overgangen til hovedforløbet blandt de elever, der er i gang med en erhvervsuddannelse, og samtidig imødekomme virksomhedernes ønske om styrkede kompetencer blandt deres elever.

Undersøgelsen viser dog, at praktikvirksomhederne stadig ansætter elever med en gymnasial baggrund. 30 % af virksomhederne angiver, at deres elever har en hhx-baggrund, og 39 % angiver, at deres elever har en anden gymnasial baggrund. 24 % angiver, at deres elever er i gang med en merkantil uddannelse med eux, mens 20 % angiver, at deres elever er i gang med en eud.

Praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen har i højere grad ansat elever, som er i gang med en eux, sammenlignet med de to andre store merkantile erhvervsuddannelser (detailhandel og handel). Dette gælder for 31 % af de deltagende praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen, mens det kun gælder for 13 % af praktikvirksomhederne inden for detailhandelsuddannelsen og 19 % af praktikvirksomhederne inden for handelsuddannelsen.

Størstedelen af praktikvirksomhederne har kendskab til de merkantile eux-forløb

Selvom eux er et nyt forløb på det merkantile område, angiver størstedelen af de deltagende praktikvirksomheder, at de har kendskab til betegnelsen eux. Det er der 73 % af virksomhederne, som gør. Ser vi på de tre største uddannelser, dvs. detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsen, gør det brede kendskab sig i højere grad gældende for praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen end inden for de to øvrige uddannelser. Dette kan hænge sammen med, at kontoruddannelsen efter reformen ikke længere kan tages som en almindelig erhvervsuddannelse, men kun kan gennemføres som et eux-forløb.

Praktikvirksomhederne vurderer, at elever, der er i gang med en merkantil eux, har de nødvendige kompetencer

Blandt de praktikvirksomheder, som har kendskab til betegnelsen eux, angiver 41 %, at de på nuværende tidspunkt har eller tidligere har haft ansat en elev, som var i gang med en merkantil eux. Dette gør sig i højere grad gældende for praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen end for de øvrige uddannelser. Og meget store praktikvirksomheder med mere end 300 ansatte har i højere grad ansat en elev, der var i gang med en merkantil eux, sammenlignet med mindre praktikvirksomheder med mindre end 300 ansatte.

Blandt de 240 praktikvirksomheder, som har angivet, at de tidligere eller på nuværende tidspunkt har ansat elever, der var i gang med en merkantil eux, angiver 95 %, at det er deres umiddelbare vurdering, at elevernes kompetencer er gode eller overvejende gode.

Praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen slår flere stillinger op end de øvrige virksomheder, og de modtager flere ansøgninger pr. stilling

Undersøgelsen viser, at praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen i højere grad har slået en elevstilling op inden for det seneste år sammenlignet med praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen og handelsuddannelsen. I alt 48 % af alle de deltagende praktikvirksomheder har slået en elevstilling op inden for det seneste år, mens det gælder for 54 % af praktikvirksomhederne inden for kontoruddannelsen. Blandt de 52 % af praktikvirksomhederne, som ikke har slået en stilling op inden for det seneste år, har næsten halvdelen ikke nogen elev på nuværende tidspunkt.

Derudover er der stor forskel på, hvor mange ansøgninger praktikvirksomhederne i gennemsnit modtager til deres elevstillinger. 56 % af praktikvirksomhederne inden for kontoruddannelsen modtager i gennemsnit mere end 31 ansøgninger pr. elevstilling, mens 46 % af praktikvirksomhederne inden for detailhandelsuddannelsen i gennemsnit modtager under 5 ansøgninger pr. elevstilling.

Elever med gymnasial baggrund udgør størstedelen af ansøgerne til elevstillingerne

Den store andel af elever med gymnasial baggrund i de merkantile praktikvirksomheder kan hænge sammen med, at disse elever i højere grad søger de ledige praktikstillinger. Undersøgelsen viser, at de fleste praktikvirksomheder angiver, at størstedelen af deres ansøgere er elever med stx-, htx-, hhx- eller hf-baggrund. Det er der 34 % af praktikvirksomhederne, der peger på. Samtidig er det kun 18 % af praktikvirksomhederne, der peger på, at størstedelen af deres ansøgere er i gang med en merkantil erhvervsuddannelse med eux, mens 19 % angiver, at størstedelen af deres ansøgere er i gang med en ordinær merkantil erhvervsuddannelse. Der er ingen signifikante forskelle mellem de enkelte uddannelser.

Flertallet af praktikvirksomhederne vurderer, at det er overvejende let at rekruttere kvalificerede elever til elevstillinger

Undersøgelsen viser, at det er meget varierende, hvor let eller svært praktikvirksomhederne vurderer, at det generelt er for dem at få kvalificerede elever. Men flest angiver, at det er relativt let. 11 % af praktikvirksomhederne vurderer, at det er let at rekruttere kvalificerede elever, mens 52 % vurderer, at det er overvejende let.

Blandt de 31 praktikvirksomheder, der vurderer, at antallet af elever, de har ansat på nuværende tidspunkt, ikke er dækkende for deres behov, svarer 74 %, at det er svært eller overvejende svært at få kvalificerede elever. Dette gør sig kun gældende for 34 % af de praktikvirksomheder, som vurderer, at deres nuværende antal elever er dækkende for deres behov.

Der er samtidig praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen, som i højere grad svarer, at det er svært at rekruttere kvalificerede elever, sammenlignet med praktikvirksomheder inden for handelsuddannelsen og kontoruddannelsen. 56 % af praktikvirksomhederne inden for detailhandelsuddannelsen svarer, at det er svært at rekruttere kvalificerede elever, mens det samme gør sig gældende for henholdsvis 33 % for praktikvirksomhederne inden for handelsuddannelsen og 30 % inden for kontoruddannelsen.

Ligeledes svarer små praktikvirksomheder med under 50 ansatte i højere grad, at det er svært eller overvejende svært at rekruttere elever, sammenlignet med store praktikvirksomheder med mere end 50 ansatte.

Praktikvirksomheder, som svarer, at det er svært eller overvejende svært at få kvalificerede elever, har haft mulighed for at uddybe deres svar i en åben svarkategori. Disse besvarelser indikerer, at det ofte skyldes manglende eller ukvalificerede ansøgere.

Jobopslag er praktikvirksomhedernes primære redskab til at rekruttere elever, mens mange ikke gør noget aktivt for at tiltrække elever

I arbejdet med at rekruttere elever til elevstillingerne gør praktikvirksomhederne primært brug af jobopslag på forskellige platforme. Der er en tendens til, at virksomhederne i mindre grad besøger skolerne, indgår samarbejdsaftaler med skolerne eller gennemfører lignende aktiviteter.

Der er en tendens til, at praktikvirksomheder, som vurderer, at det er let eller overvejende let at få kvalificerede elever, gennemfører færre aktiviteter for at rekruttere elever. Praktikvirksomheder, der derimod finder det svært at få kvalificerede elever, er dem, der gør mest for at tiltrække elever.

37 % af alle praktikvirksomhederne angiver, at de ikke har gjort noget for at rekruttere elever, eller at de ikke har søgt elever. For næsten alle de praktikvirksomheder, som har svaret, at de ikke har gjort noget for at tiltrække elever, gælder det, at de heller ikke har elever ansat på undersøgelsestidspunktet.

Størstedelen af praktikvirksomhederne er interesseret i at ansætte elever fremover

77 % af alle de deltagende praktikvirksomheder angiver, at de har et ønske om at ansætte elever fremover. Der er en tendens til, at jo større en praktikvirksomhed er, jo mere tilbøjelig er den til at ville ansætte elever fremover. Dette gør sig fx gældende for 92 % af praktikvirksomhederne med mere end 300 ansatte, men kun for 61 % af praktikvirksomhederne med under 10 ansatte.

Undersøgelsen viser, at praktikvirksomhederne anser en bred vifte af uddannelsesmæssige baggrunde som relevante i forhold til at kvalificere en elev til en elevplads i praktikvirksomheden fremover. Særligt fremhæves dog de gymnasiale uddannelser (stx, hhx, htx og hf) og eux. Og i mindre grad fremhæves en almindelig merkantil erhvervsuddannelse og en kort eller mellemlang videregående uddannelse.

Særligt praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen oplever, at elever takker nej til en elevplads

31 % af alle praktikvirksomhederne har oplevet at tilbyde en elev en elevstilling, som eleven herefter takkede nej til. Dette er en mere udbredt erfaring blandt praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen og detailhandelsuddannelsen, end det er for praktikvirksomheder inden for handelsuddannelsen.

Den primære årsag til, at eleven takkede nej, er, at vedkommende havde fået en elevplads et andet sted. Dette gælder på tværs af de merkantile uddannelser.

For praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen er der desuden 33 %, som angiver, at elever takkede nej, fordi de alligevel ikke var interesserede i/klar til at starte i en elevplads på det pågældende tidspunkt, mens det for de øvrige uddannelser kun er 13 %, der angiver dette på handelsuddannelsen, og 9 % på kontoruddannelsen.

Elevernes personlige kompetencer betyder mest, når praktikvirksomhederne skal ansætte elever fremover

Hvad angår praktikvirksomhedernes ønsker med hensyn til elevernes kompetencer, angiver 79 %, at elevens *personlige kompetencer* i høj grad har betydning, når de ansætter elever. Dette skal ses i lyset af, at kun 36 % angiver, at elevernes uddannelsesmæssige baggrund i høj grad har en betydning. Og det er kun 8 %, der angiver, at elevernes karakterer fra grundforløbet, eux eller studentereksamen i høj grad har betydning. Særligt blandt de små praktikvirksomheder med under 50 ansatte har elevens karakterer i mindre grad betydning, når de ansætter elever.

I forhold til *uddannelsesmæssig baggrund* angiver 41 % af praktikvirksomhederne, at de foretrækker elever med en gymnasial baggrund (stx, hhx, htx eller hf). Dernæst foretrækker 26 % af praktikvirksomhederne elever, der er i gang med en eux, mens 22 % foretrækker elever, der er i gang med en eud. Undersøgelsen viser dog, at praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen i højere grad foretrækker elever, som er i gang med en merkantil eux (34 %). Faktisk er antallet af praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen, der angiver, at de foretrækker elever, som er i gang med en merkantil eux, næsten lige så stort som andelen, der foretrækker elever med en gymnasial baggrund (stx, hhx, htx eller hf) (37 %). Ser vi på praktikvirksomhedens størrelse, foretrækker store praktikvirksomheder med mere end 50 ansatte i højere grad elever, som er i gang med en merkantil eux, sammenlignet med de små praktikvirksomheder med mindre end 50 ansatte.

Kun 8 % af praktikvirksomhederne angiver, at *elevens alder* i høj grad har betydning, når de ansætter elever. Blandt de adspurgte svarer 57 % af praktikvirksomhederne, at de foretrækker elever i alderen 21-25 år. Praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen er mere tilbøjelige til at foretrække yngre elever mellem 18 og 21 år end praktikvirksomheder inden for de øvrige uddannelser. For detailhandelsuddannelsen foretrækker 48 % af praktikvirksomhederne elever mellem 18 og 21 år, mens 45 % foretrækker elever mellem 21 og 25 år. For kontoruddannelsen er fordelingen derimod 22 %, som foretrækker elever mellem 18 og 21 år, og 56 %, som foretrækker elever mellem 21 og 25 år.

Opsamling på resultaterne for de enkelte uddannelser

Dette afsnit giver et overblik over de primære resultater for praktikvirksomheder, der udelukkende ansætter elever fra én af de tre store merkantile uddannelser – detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsen. Resultaterne præsenteres for hver af de tre uddannelser.

Resultater for praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen

Status på elever

- 38 % af praktikvirksomhederne har på undersøgelsestidspunktet mindst én elev fra det merkantile erhvervsuddannelsesområde ansat.
- 91 % af praktikvirksomhederne med elever har på undersøgelsestidspunktet ansat mellem en og fem elever.

- 51 % angiver, at deres nuværende elever har en gymnasial baggrund (stx, hhx, htx eller hf), mens 13 % angiver, at eleverne er i gang med en merkantil eux.

Kendskab til eux

- 60 % af praktikvirksomhederne er bekendt med betegnelsen eux.
- 21 % af praktikvirksomhederne med kendskab til betegnelsen eux har på nuværende tidspunkt eller har tidligere haft ansat en elev, som var i gang med en merkantil eux.
- 83 % af de praktikvirksomheder, der har/har haft en elev, der var i gang med en merkantil eux, angiver, at de faglige kompetencer hos eleven var gode eller overvejende gode.

Ansættelsesprocessen

- 38 % af praktikvirksomhederne har slået mindst én elevstilling op inden for de merkantile erhvervsuddannelser inden for det sidste år.
- 77 % modtager i gennemsnit under 15 ansøgninger pr. opslået elevstilling.
- 30 % af praktikvirksomhederne angiver, at størstedelen af ansøgerne var i gang med en merkantil erhvervsuddannelse. 22 % angiver, at størstedelen var i gang med en merkantil eux, og 19 % angiver, at størstedelen af ansøgerne har en gymnasial baggrund (stx, hhx, htx eller hf).
- 76 % vurderer, at ansøgerne har de nødvendige kvalifikationer.
- 43 % vurderer, at det er let/overvejende let at få kvalificerede elever.
- 28 % har oplevet at tilbyde en elevplads til en elev, som derefter takkede nej. 34 % af disse praktikvirksomheder angiver, at baggrunden var, at eleven havde fundet elevplads et andet sted, mens 32 % angiver, at eleven alligevel ikke var interesseret i/klar til at starte i en elevplads.

Ønsker med hensyn til elevernes kompetencer

- 42 % af praktikvirksomhederne foretrækker elever med en gymnasial baggrund (stx, hhx, htx eller hf). 33 % foretrækker elever, der er i gang med en merkantil eux, og 18 % foretrækker elever, der er i gang med en merkantil eux.
- 31 % vurderer, at elevens karakterer i høj grad eller i nogen grad har betydning, når de ansætter elever.
- 48 % foretrækker elever i alderen 18-21 år, og 45 % foretrækker elever i alderen 21-25 år.

Resultater for praktikvirksomheder inden for handelsuddannelsen

Status på elever

- 29 % af praktikvirksomhederne har på undersøgelsestidspunktet mindst én elev fra det merkantile erhvervsuddannelsesområde ansat.
- 97 % af praktikvirksomhederne med elever har på undersøgelsestidspunktet ansat mellem en og fem elever.

- 60 % angiver, at deres nuværende elever har en gymnasial baggrund (stx, hhx, htx eller hf), mens 19 % angiver, at eleverne er i gang med en merkantil eux.

Kendskab til eux

- 56 % af praktikvirksomhederne er bekendt med betegnelsen eux.
- 35 % af praktikvirksomhederne med kendskab til betegnelsen eux har på nuværende tidspunkt eller har tidligere haft ansat en elev, som var i gang med en merkantil eux.
- 83 % af de praktikvirksomheder, der har/har haft en elev, der var i gang med en merkantil eux, angiver, at de faglige kompetencer hos eleven var gode eller overvejende gode.

Ansættelsesprocessen

- 29 % af praktikvirksomhederne har slået mindst én elevstilling op inden for de merkantile erhvervsuddannelser inden for det sidste år.
- 67 % modtager i gennemsnit mellem 6 og 30 ansøgninger pr. opslået elevstilling.
- 44 % af praktikvirksomhederne angiver, at størstedelen af ansøgerne har en gymnasial baggrund (stx, htx, hhx eller hf). 15 % angiver, at størstedelen af ansøgerne var i gang med en merkantil eux.
- 85 % vurderer, at ansøgerne har de nødvendige kvalifikationer.
- 68 % vurderer, at det er let/overvejende let at få kvalificerede elever.
- 16 % har oplevet at tilbyde en elevplads til en elev, som derefter takkede nej. 33 % af disse angiver, at baggrunden var, at eleven havde fundet elevplads et andet sted, mens 20 % angiver, at det havde personlige årsager.

Ønsker med hensyn til elevernes kompetencer

- 49 % af praktikvirksomhederne foretrækker elever med en gymnasial baggrund (stx, hhx, htx eller hf). 24 % foretrækker elever, der er i gang med en merkantil eux, og 16 % foretrækker elever, der er i gang med en merkantil eux.
- 60 % vurderer, at elevens karakterer i høj grad eller i nogen grad har betydning, når de ansætter elever.
- 52 % foretrækker elever i alderen 21-25 år, 31 % foretrækker elever i alderen 18-21 år, og 13 % foretrækker elever i alderen 26-35 år.

Resultater for praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen

Status på elever

- 54 % af praktikvirksomhederne har på undersøgelsestidspunktet mindst én elev fra det merkantile erhvervsuddannelsesområde ansat.
- 83 % af praktikvirksomhederne med elever har på undersøgelsestidspunktet ansat mellem en og fem elever.

- 70 % angiver, at deres nuværende elever har en gymnasial baggrund (stx, hhx, htx eller hf), mens 21 % angiver, at eleverne er i gang med en merkantil eux.

Kendskab til eux

- 83 % af praktikvirksomhederne er bekendt med betegnelsen eux.
- 50 % af praktikvirksomhederne med kendskab til betegnelsen eux har på nuværende tidspunkt eller tidligere haft ansat en elev, som var i gang med en merkantil eux.
- 85 % af de praktikvirksomheder, der har/har haft en elev, der var i gang med en merkantil eux, angiver, at de faglige kompetencer hos eleven var gode eller overvejende gode.

Ansættelsesprocessen

- 54 % af praktikvirksomhederne har slået mindst én elevstilling op inden for de merkantile erhvervsuddannelser inden for det sidste år.
- 38 % modtager i gennemsnit mere end 50 ansøgninger pr. opslåede elevstilling, mens 18 % modtager 31-50 ansøgninger pr. opslået stilling.
- 33 % af praktikvirksomhederne angiver, at størstedelen af ansøgerne har en gymnasial baggrund (stx, hhx, htx eller hf). 18 % angiver, at størstedelen var i gang med en merkantil eux.
- 87 % vurderer, at ansøgerne har de nødvendige kvalifikationer.
- 70 % vurderer, at det er let/overvejende let at få kvalificerede elever.
- 33 % har oplevet at tilbyde en elevplads til en elev, som derefter takkede nej. 76 % af disse praktikvirksomheder angiver, at baggrunden var, at eleven havde fundet elevplads et andet sted.

Ønsker med hensyn til elevernes kompetencer

- 37 % af praktikvirksomhederne foretrækker elever med en gymnasial baggrund (stx, hhx, htx eller hf). 34 % foretrækker elever, der er i gang med en merkantil eux, og 21 % foretrækker elever, der er i gang med en merkantil eud.
- 69 % vurderer, at elevens karakterer i høj grad eller i nogen grad har betydning, når de ansætter elever.
- 56 % foretrækker elever i alderen 21-25 år, 22 % foretrækker elever i alderen 18-21 år, og 21 % foretrækker elever i alderen 26-35 år.

Om datagrundlaget

Rapporten fremstiller resultaterne fra en spørgeskemaundersøgelse blandt praktikvirksomheder, som er godkendt til at ansætte elever fra de merkantile erhvervsuddannelser. Undersøgelsen er gennemført i oktober 2018. Det anvendte spørgeskema findes i appendiks A.

Spørgeskemaet belyser:

- Om praktikvirksomhederne har merkantile elever ansat
- Hvilken uddannelsesmæssig baggrund de elever har, som praktikvirksomhederne har ansat

- Evt. årsager til, at praktikvirksomhederne ikke har merkantile elever ansat
- Praktikvirksomhedernes kendskab til eux
- Hvilken type elever praktikvirksomhederne foretrækker.

Spørgeskemaet er udsendt til praktikvirksomheder, der er godkendt til at ansætte elever fra de merkantile erhvervsuddannelser, og som har haft elever inden for de seneste fem år. Målgruppen er begrænset til praktikvirksomheder, som har angivet en e-mailadresse i Undervisningsministeriets administrative systemer (N = 4.845). Analyserne i denne rapport bygger på besvarelser fra 803 praktikvirksomheder. Dette svarer til en svarprocent på 17 %.

2 Indledning

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) har for Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) gennemført en undersøgelse, der belyser praktikvirksomhedernes adfærd i forbindelse med elevers overgang til hovedforløbet i de merkantile eux-uddannelser.

2.1 Baggrund og formål

Baggrunden for denne undersøgelse er en opgørelse af elevers overgangsfrekvens fra det studiekompetencegivende forløb til hovedforløbet, som blev udarbejdet af Undervisningsministeriet i 2017. Opgørelsen viste, at størstedelen – knap 70 % – af de elever, som startede på grundforløbet i andet halvår af 2015, opnåede kompetence til at starte på hovedforløbet, men at kun 30 % af den gruppe faktisk var fortsat i hovedforløbet tre måneder efter opnået kompetence. De øvrige 70 % startede derimod ikke direkte på hovedforløbet efter det studiekompetencegivende forløb.

Formålet med denne undersøgelse er at belyse praktikvirksomhedernes rolle i forbindelse med merkantile elevers relativt lave overgangsfrekvens til hovedforløbet på eux-forløbene. Dette gør vi ved at undersøge, hvilken type elever praktikvirksomhederne ansætter i deres elevstillinger, og hvilke overvejelser og prioriteringer der ligger til grund for virksomhedernes adfærd i forbindelse med ansættelse af elever fra de merkantile eux-uddannelser.

Undersøgelsen besvarer følgende undersøgelsesspørgsmål:

- Hvor mange elever har praktikvirksomhederne ansat?
- I hvilken grad har praktikvirksomhederne det antal elever, som de har behov for?
- Hvor udbredt er praktikvirksomhedernes kendskab til eux?
- Hvad er praktikvirksomhedernes vurdering af elevernes kompetencer?
- Hvilken type elever (dvs. med hvilken baggrund) søger praktikvirksomhederne til deres praktikpladser?
- Hvilke faglige og personlige kompetencer efterspørger praktikvirksomhederne hos eleverne?
- I hvilken grad oplever praktikvirksomhederne, at der er tilstrækkeligt kvalificerede elever til deres praktikpladser?
- Hvad gør praktikvirksomhederne for at rekruttere relevante elever?

2.2 Datagrundlag

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført blandt praktikvirksomheder, som er godkendt til at ansætte elever fra mindst én af de merkantile uddannelser med eux, dvs.:

- Kontoruddannelsen med specialer
- Handelsuddannelsen med specialer
- Detailhandelsuddannelsen med specialer
- Eventkoordinatoruddannelsen
- Finansuddannelsen.

Målgruppen for undersøgelsen er desuden afgrænset til praktikvirksomheder, der har haft mindst én elev fra de merkantile erhvervsuddannelser ansat siden 2015.

Målgruppen for undersøgelsen

Praktikvirksomheder bruges i denne rapport om de forskellige oplæringssteder, som er godkendt til at ansætte elever fra de merkantile uddannelser. Praktikvirksomheder kan være enten offentlige institutioner (fx kommuner) eller private virksomheder.

Gennemførelse og svarprocent

Spørgeskemaet blev udsendt elektronisk, og praktikvirksomhederne besvarede skemaet via et unikt link. Spørgeskemaet er pilottestet blandt fem praktikvirksomheder, som tilsammen dækker de fem merkantile erhvervsuddannelser.

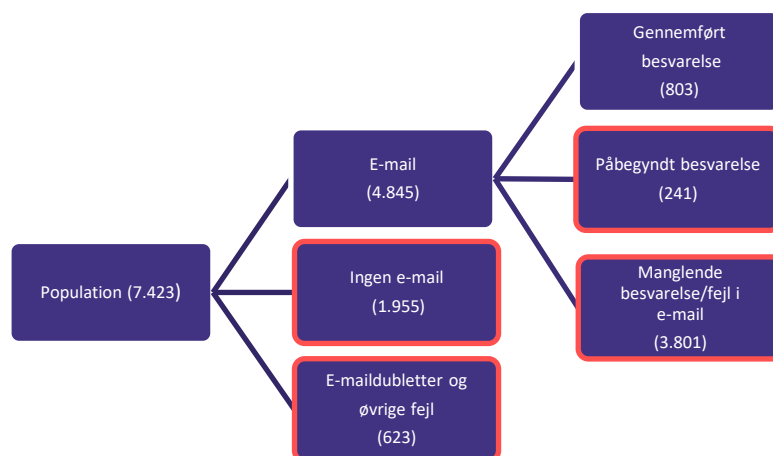
Kontaktinformationerne til praktikvirksomhederne er indhentet gennem STUK. De praktikvirksomheder, der ikke har angivet e-mailadresse i Undervisningsministeriets administrative systemer, har ikke deltaget i undersøgelsen og indgår derfor ikke i den endelige population.

I de tilfælde, hvor flere praktiksteder delte samme hoved-e-mail, er disse blevet ekskluderet fra undersøgelsen, da det ellers vil skabe forvirring om, hvilket praktiksted der gennemfører besvarelsene.

Undersøgelsen er udsendt til 4.845 praktikvirksomheder, hvoraf 803 praktikvirksomheder har besvaret hele spørgeskemaet. Dette svarer til en svarprocent på 17 %.

FIGUR 2.1

Spørgeskemaundersøgelsens gennemførelse og frafald

Besvarelsernes fordeling

Af invitations-e-mailen til undersøgelsen fremgår det, at målgruppen for undersøgelsen er den person i praktikvirksomheden, som har ansvar for at rekruttere og ansætte merkantile elever. Hver praktikvirksomhed har kunnet indsende én besvarelse.

Pilottesten viste, at flere virksomheder har flere personer, som sidder med ansvar for rekruttering af merkantile elever. De kan fx være placeret i forskellige afdelinger og med forskelligt fokus. Derfor er hver respondent blevet bedt om at angive, hvilken type elever vedkommende har ansvar for. Denne besvarelse er anvendt til at kategorisere de praktikvirksomheder, der ansætter elever fra flere forskellige uddannelser.

I de praktikvirksomheder, hvor der er flere personer, der hver især sidder med ansvar for at rekruttere elever, er der kun indhentet besvarelser fra én af disse. Det er derfor vigtigt at påpege, at der kan være en vis grad af usikkerhed i besvarelserne fra denne type praktikvirksomhed, da vi ikke ved, om respondenterne har svaret med udgangspunkt i hele praktikvirksomheden eller den konkrete afdeling, som vedkommende sidder i. Vi kender ikke antallet af praktikvirksomheder, hvor dette gør sig gældende.

Af tabel 2.1 herunder fremgår fordelingen af respondenterne på de fem merkantile erhvervsuddannelser.

TABEL 2.1

Fra hvilken uddannelse kommer de elever, som du har ansvar for at ansætte? (n = 803)

	Antal	Procent
Kontoruddannelsen med specialer	390	49 %
Detailhandelsuddannelsen	144	18 %
Handelsuddannelsen	93	12 %
Finansuddannelsen	16	2 %

	Antal	Procent
Eventkoordinatoruddannelsen	14	2 %
Flere forskellige merkantile uddannelser	146	18 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Der er modtaget flest besvarelser fra respondenter, som udelukkende har ansvar for at ansætte elever inden for kontoruddannelsen. Disse udgør 49 % af alle besvarelserne. Dernæst svarer 18 %, at de udelukkende har ansvar for at ansætte elever fra detailhandelsuddannelsen, og 12 % har udelukkende ansvar for at ansætte elever fra handelsuddannelsen. Kun 2 % svarer, at de kun har ansvar for at ansætte elever fra henholdsvis finansuddannelsen og eventkoordinatoruddannelsen, hvilket svarer til henholdsvis 16 og 14 praktikvirksomheder.

146 respondenter (18 %) har ansvar for at rekruttere elever inden for flere af de merkantile erhvervsuddannelser.

I den følgende analyse er der løbende udarbejdet krydstabeller, der viser fordelingen af besvarelser af de enkelte spørgsmål på de fem uddannelser. I disse analyser indgår kun besvarelser fra praktikvirksomheder, der har angivet, at de kun ansætter elever fra én uddannelse.

Besvarelser fra finansuddannelsen og eventkoordinatoruddannelsen indgår ikke i analyserne, hvor der krydses på uddannelse, på grund af det lille antal besvarelser. Besvarelser fra praktikvirksomheder, der ansætter fra forskellige uddannelser, indgår heller ikke i denne form for analyser, da det ikke vil være meningsfuldt at tolke på resultaterne for denne kategori, der kan indeholde en kombination af forskellige uddannelsestyper. Det betyder, at der i disse tabeller udelukkende indgår respondenter fra praktikvirksomheder, der udelukkende har angivet, at de ansætter elever fra uddannelserne kontoruddannelsen, detailhandelsuddannelsen eller handelsuddannelsen.

Tabel 2.2 viser praktikvirksomhedernes fordeling med hensyn til antal ansatte i praktikvirksomheden.

TABEL 2.2

Hvor mange ansatte er der hos jer? (n = 803)

	Antal	Procent
0-9 ansatte	194	24 %
10-49 ansatte	231	29 %
50-99 ansatte	99	12 %
100-300 ansatte	121	15 %
Mere end 300 ansatte	158	20 %

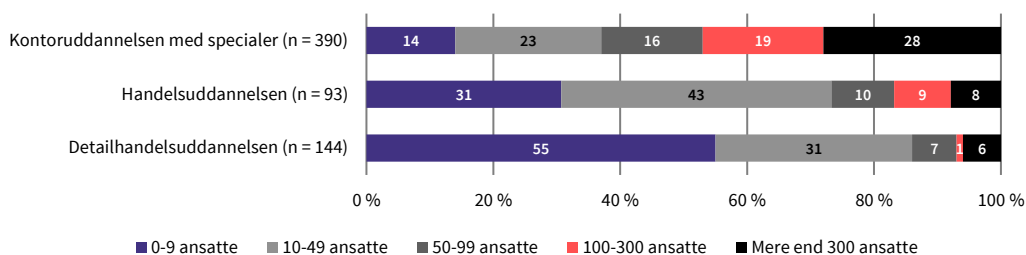
Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Som det fremgår af tabellen herover, er der modtaget besvarelser fra både små, mellemstore og store praktikvirksomheder. 24 % har 0-9 ansatte. 29 % har 10-49 ansatte. 12 % har 50-99 ansatte. 15 % har 100-300 ansatte, og 20 % har mere end 300 ansatte.

Der er en signifikant forskel på størrelsen af praktikvirksomheder inden for de forskellige uddannelser, som det fremgår af figur 2.2 herunder.

FIGUR 2.2

Antal ansatte på praktikvirksomheder inden for de tre store uddannelser: detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen eller kontoruddannelsen (n = 627)

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: En signifikanstest viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem, hvilken uddannelse praktikvirksomheden ansætter elever fra, og hvor mange ansatte der er i praktikvirksomheden ($p < 0,001$). Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, som angiver, at de udelukkende har ansvar for at ansætte elever fra detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsen (n = 627).

Der er en tydelig sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes størrelse, og fra hvilken uddannelse de ansætter elever. Fx er der en stor overvægt af små praktikvirksomheder (under 50 ansatte) inden for både detailhandelsuddannelsen og handelsuddannelsen. De store praktikvirksomheder ligger derimod primært inden for kontoruddannelsen.

På grund af denne stærke sammenhæng mellem disse to variable vil vi i de følgende analyser ikke præsentere krydstabeller, der viser sammenhæng med antal ansatte, hvis der også er sammenhæng med "Fra hvilken uddannelse kommer de elever, som du har ansvar for at ansætte?". Det skyldes, at de illustrerer den samme sammenhæng.

2.3 Læsevejledning

Denne rapport præsenterer resultaterne fra undersøgelsen. Rapporten indeholder følgende kapitler:

- Kapitel 3: Praktikvirksomhedernes ansættelse af elever
- Kapitel 4: Praktikvirksomhedernes kendskab til eux
- Kapitel 5: Ansættelsesprocessen
- Kapitel 6: Praktikvirksomhedernes ønsker med hensyn til elevernes kompetencer.

Rapporten viser undersøgelsens resultater i form af tabeller, hvor resultaterne er angivet i absolute tal og som procentandele. I rapporten indgår desuden en række krydstabeller med udvalgte

Indledning

baggrundsvariable såsom uddannelse, antal ansatte¹ og antal elever i praktikvirksomheden. I krydstabeller angives kun procentandelen. I alle krydstabeller er der udført chi²-test for uafhængighed mellem de to variable.

I rapporten er der kun medtaget krydstabeller, hvor der er en signifikant forskel på undergrupperne i tabellerne ved et 5%-signifikansniveau.

Krydstabeller med et meget lille antal besvarelser i hver celle indgår ikke rapporten, da der er usikkerhed om signifikantestens validitet. Dette sker også ud fra et anonymitetshensyn.

1 Tabeller, der illustrerer kryds med variabelen antal uddannelser, fremgår kun af rapporten, såfremt der ikke er en lignende sammenhæng med uddannelse (se afsnit 2.2).

3 Praktikvirksomhedernes ansættelse af elever

Dette kapitel belyser praktikvirksomhedernes ansættelse af elever fra de merkantile erhvervsuddannelser, herunder både hvor mange elever der er ansat i hver praktikvirksomhed, og om dette antal er dækkende for virksomhedens behov. Afsnittet belyser desuden årsagerne til, at nogle praktikvirksomheder ikke har merkantile elever ansat på nuværende tidspunkt.

Ud af de 803 praktikvirksomheder, der deltager i undersøgelsen, har 75 %, dvs. 601, mindst én elev ansat på nuværende tidspunkt. Tabel 3.1 herunder viser, hvor mange elever fra de merkantile uddannelser praktikvirksomhederne har ansat på nuværende tidspunkt.

TABEL 3.1

Hvor mange elever fra de merkantile uddannelser har I på nuværende tidspunkt ansat? (n = 601)

	Antal	Procent
1-5 elever	514	86 %
6-15 elever	58	10 %
16-25 elever	15	2 %
26-50 elever	6	1 %
51-75 elever	2	0 %
Mere end 75 elever	6	1 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, der har angivet, at de har mindst én elev ansat på nuværende tidspunkt (n = 601).

86 % af praktikvirksomhederne har 1-5 elever fra de merkantile erhvervsuddannelser ansat. 10 % har 6-15 elever ansat, og 15 praktikvirksomheder, svarende til 2 %, har 16-25 elever ansat. De sidste 2 % har mere end 25 elever ansat.

Tabel 3.2 viser, hvorvidt praktikvirksomhederne vurderer, at antallet af elever ansat i deres praktikvirksomhed er dækkende for praktikvirksomhedernes behov.

TABEL 3.2

Er dette antal dækkende for jeres egentlige behov? (n=601)

	Antal	Procent
Ja	553	92 %
Nej	31	5 %
Ved ikke	17	3 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, som har angivet, at de har ansat mindst én elev (n = 601).

92 % af praktikvirksomhederne angiver, at antallet af elever er dækkende for deres behov. 5 % angiver, at det ikke er dækkende, mens 3 % svarer "Ved ikke". Det er altså 31 ud af 601 praktikvirksomheder, der i undersøgelsen angiver ikke at have nok elever ansat til at dække virksomhedens behov.

Der er ingen signifikant sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes svar og antal ansatte, eller fra hvilken merkantil erhvervsuddannelse de ansætter elever.

Tabel 3.3 herunder viser, hvor stor en andel af praktikvirksomhederne der angiver at have et dækkende antal eleverne ansat i forhold til, hvor mange elever der er ansat i virksomheden.

TABEL 3.3

Praktikvirksomhedernes svar på "Er dette antal dækkende for jeres egentlige behov?" fordelt på antal elever ansat i praktikvirksomheden (n = 601)

	1-5 elever (n = 514)	6-15 elever (n = 58)	Mere end 15 elever (n = 29)
	Procent	Procent	Procent
Ja	93 %	86 %	83 %
Nej	5 %	7 %	10 %
Ved ikke	2 %	7 %	7 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: En signifikantstest viser sammenhæng mellem, hvorvidt praktikvirksomheder vurderer, at antallet af elever er dækkende for deres egentlige behov, og antallet af elever ansat i praktikvirksomheden ($p < 0,001$). Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, som har angivet, at de har ansat mindst én elev (n = 601).

Spørgeskemaundersøgelsen viser således, at praktikvirksomhederne generelt vurderer, at de har det nødvendige antal elever. Den viser dog samtidig et lidt større udækket behov for elever blandt praktikvirksomheder, som i forvejen har mange elever. 93 % af praktikvirksomhederne med 1-5 elever ansat vurderer, at antallet er dækkende for deres egentlige behov. Dette gælder for 86 % af praktikvirksomhederne med 5-16 elever, og 83 % af praktikvirksomhederne med mere end 15 elever ansat, der oplever, at antallet af elever er dækkende.

Der er ikke nogen signifikant forskel i forhold til praktikvirksomhedernes svar, og hvor mange ansatte de har i praktikvirksomheden, eller fra hvilken erhvervsuddannelse de har ansvar for at ansætte elever.

Blandt de få praktikvirksomheder, der angiver, at de ikke har ansat alle de elever, de har behov for, angiver langt de fleste, at det udækkede behov drejer sig om en til tre elever, hvilket fremgår af tabel 3.4 herunder.

TABEL 3.4

Hvor mange elever mangler I for at dække jeres behov? (Angiv ca. antal) (n = 31)

	Antal	Procent
1	12	39 %
2	6	19 %
3	6	19 %
10	2	6 %
15	1	3 %
20	2	6 %
40	1	3 %
100	1	3 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, som har angivet, at de har ansat mindst én elev, og som har angivet, at antallet af elever ikke er dækkende for deres egentlige behov (n = 31). Praktikvirksomhederne har kunnet angive et tal.

39 % af de 31 praktikvirksomheder, som vurderer, at de ikke har et dækkende antal elever ansat, angiver, at de kun mangler én elev mere for at have deres behov dækket. 12 praktikvirksomheder, svarende til 38 %, svarer, at de mangler 2-3 elever. De øvrige syv praktikvirksomheder, 21 %, angiver at de mangler over 10 elever.

Langt de fleste af de praktikvirksomheder, der ikke har dækket deres behov for elever, angiver, at årsagerne er, at de ikke har haft nok ansøgere, eller at ansøgerne ikke havde de nødvendige personlige kompetencer. Fordelingen fremgår af tabel 3.5 nedenfor.

TABEL 3.5

Hvorfor har I ikke det nødvendige antal elever ansat? (n = 31)

	Antal	Procent
Vi har ikke haft nok ansøgere	18	58 %
Ansøgerne havde ikke de nødvendige personlige kompetencer	18	58 %
Ansøgerne havde ikke den nødvendige uddannelsesbaggrund	7	23 %
Ansøgerne havde for lave karakterer	5	16 %
Ansøgeren/ansøgerne valgte ansættelse et andet sted	0	0 %

	Antal	Procent
Vi er ikke godkendt til at tage flere elever	2	6 %
Andet	28	90 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, som har angivet, at de har ansat mindst én elev, og som har angivet, at antallet af elever ikke er dækkende for deres egentlige behov (n = 31). Praktikvirksomhederne har kunnet angive flere svar.

Som det fremgår af tabellen, angiver 58 % af praktikvirksomhederne, at de ikke har haft nok ansøgere, og 58 % angiver, at ansøgerne ikke havde de nødvendige personlige kompetencer. Samtidig ser det ikke ud til, at elevernes uddannelsesmæssige baggrund spiller den samme rolle for praktikvirksomhederne. Det er kun syv praktikvirksomheder, svarende til 23 %, der svarer, at det manglende antal elever skyldes, at eleverne ikke havde den nødvendige uddannelsesbaggrund. Og 16 % angiver, at ansøgerne havde for lave karakterer. To praktikvirksomheder svarer, at de ikke er godkendt til at tage flere elever (6 %).

28 ud af 31 praktikvirksomheder har suppleret deres besvarelse med en begrundelse i den åbne svarkategori "Andet". Begrundelserne i denne kategori er meget forskelligartede, og der er ingen synlige mønstre i disse svar. Eksempler på svar i denne kategori er: "Erhvervsuddannelsesloven er en hindring og gør elevaftaler for dyre", "Har været uheldige med elever, der er stoppet igen", "Der er ikke budget til flere elever" og "Man kan ikke se behovet".

Blandt de 18 praktikvirksomheder, der angiver grunden til, at de ikke har haft nok ansøgere, vurderer langt de fleste, at årsagen er, at for få elever har lyst til at starte i en elevplads. Det fremgår af tabel 3.6 nedenfor. Praktikvirksomhederne har haft mulighed for at angive flere svar.

TABEL 3.6

Du har tidligere angivet, at I ikke har haft ansøgere nok. Hvad tror du, grunden er? (n = 18)

	Antal	Procent
Der er for få elever, som har lyst til at starte i en elevplads	11	61 %
Vi har ikke gjort nok ud af rekrutteringen	5	28 %
Vores produkter/service/branchen er ikke interessant for unge	4	22 %
Det er svært at komme hertil med offentlig transport	2	11 %
Virksomheden/arbejdspladsen er lille og ukendt for mange unge	2	11 %
Vi har for få unge medarbejdere til at tiltrække de unge	1	6 %
Andet	5	28 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, som har angivet, at de har ansat mindst én elev, og som har angivet, at antallet af elever ikke er dækkende for deres egentlige behov, og at det skyldes, at de ikke har haft ansøgere nok (n = 18). Praktikvirksomhederne har kunnet angive flere svar.

11 praktikvirksomheder ud af 18, svarende til 61 %, angiver, at for få elever har lyst til at starte i en elevplads, mens 28 %, angiver, at man i praktikvirksomheden ikke har gjort nok ud af rekrutteringen.

Elevernes uddannelsesmæssige baggrund

Undersøgelsen viser, at der er en overvægt af elever med en gymnasial baggrund ansat i de merkantile praktikvirksomheder. Det gælder for både elever med en stx, htx, hf eller hhx og elever, som er i gang med en merkantil eux.

Før praktikvirksomhederne svarede på spørgsmålet ”Hvilken uddannelsesmæssig baggrund har jeres nuværende elev/elever?”, er respondenterne blevet introduceret til de forskellige typer uddannelsesmæssig baggrund, som en merkantil elev kan have. Denne informationstekst fremgår af boksen nedenfor.

Informationstekst i spørgeskemaet

De næste spørgsmål handler om, hvilken uddannelsesmæssig baggrund jeres elever har – eller bør have, for at I finder dem attraktive. Som hjælp får du herunder en kort præsentation af de forskellige typer uddannelsesbaggrunde, som jeres elever kan have:

Eleverne kan have flg. baggrunde:

- Erhvervsuddannelse (eud eller eux)
- Gymnasial uddannelse (hhx, htx, stx eller hf)
- Kort eller mellemlang videregående uddannelse (erhvervsakademi eller professionsbachelor).

Har eleven en erhvervsuddannelsesbaggrund, kan eleven enten være i gang med almindelig merkantil erhvervsuddannelse eller en merkantil uddannelse med eux. I en almindelig erhvervsuddannelse har eleven gennemført et 1-årigt grundforløb, inden de påbegynder en elevplads.

I en eux-uddannelse, har eleven gennemført et 2-årigt grundforløb, hvor de også har opnået studie-kompetencer svarende til en hf, inden de påbegynder en elevplads.

Har eleven en gymnasial uddannelsesbaggrund (stx, htx, hhx eller hf), har eleven gennemført et afkortet grundforløb på en erhvervsskole, inden elevpladsen påbegyndes.

Har eleven en kort eller mellemlang videregående uddannelse, er eleven enten startet direkte i en elevplads, eller har gennemført et kort grundforløb på en erhvervsskole.

Tabel 3.7 viser, hvilken uddannelsesbaggrund eleverne i de merkantile praktikvirksomheder har. Nogle praktikvirksomheder har mere end én elev ansat, og det har derfor været muligt at angive mere end et svar ved spørgsmålet. Dette betyder, at det samlede antal svar er større end antallet af praktikvirksomheder, der har svaret på spørgsmålet. Bemærk, at tabellen viser, hvor stor en andel af praktikvirksomhederne der har mindst en elev ansat fra den pågældende uddannelse. Den siger ikke noget om, hvor mange elever fra hver kategori de har ansat.

TABEL 3.7

Hvilken uddannelsesmæssig baggrund har jeres nuværende elev/elever?
(Angiv gerne flere svar) (n = 601)

	Antal	Procent
Anden gymnasial uddannelse (stx, htx eller hf) + kort grundforløb	233	39 %
Hhx + kort grundforløb	178	30 %
I gang med en merkantil eux-uddannelse	147	24 %
2-årig HG (tidligere grundforløb på handelsskolerne, udbydes ikke længere)	133	22 %
I gang med en merkantil erhvervsuddannelse	119	20 %
Kort videregående uddannelse (fx akademiuddannelser mv.)	73	12 %
Mellemlang videregående uddannelse (professionsbachelor, fx pædagog, lærer mv.)	44	7 %
Ved ikke	26	4 %
Andet	49	8 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder med mindst én elev (n = 601). Praktikvirksomhederne har kunnet angive flere svar.

39 % af praktikvirksomhederne har elever med en stx, htx eller hf, og 30 % har elever med en hhx. Samlet har 69 % af praktikvirksomhederne altså elever med en gymnasial uddannelse. 24 % af praktikvirksomhederne har ansat elever, som er i gang med en merkantil eux.

En analyse viser, at der er forskel på elevernes baggrund i praktikvirksomhederne, som udelukkende ansætter elever fra henholdsvis detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsen. Praktikvirksomhederne kan have mere end én elev ansat i praktik, hvorfor de også har kunnet angive flere svar (se tabel 3.8).

TABEL 3.8

Praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsen's svar på spørgsmålet "Hvilken uddannelsesmæssig baggrund har jeres nuværende elev/elever? (Angiv gerne flere svar)" (n = 466)

	Detailhandels-uddannelsen (n = 97)	Handelsuddannelsen (n = 63)	Kontoruddannelsen med specialer (n = 306)
	Procent	Procent	Procent
Anden gymnasial uddannelse (stx, htx eller hf) + kort grundforløb*	28 %	27 %	41 %
Hhx + kort grundforløb *	23 %	33 %	29 %
I gang med en merkantil eux – uddannelse*	13 %	19 %	31 %

	Detailhandels- uddannelsen (n = 97)	Handelsuddannelsen (n = 63)	Kontoruddannelsen med specialer (n = 306)
	Procent	Procent	Procent
2-årig HG (tidligere grundforløb på handelsskolerne, udbydes ikke længere)	30 %	14 %	21 %
I gang med en merkantil erhvervsuddannelse	24 %	17 %	20 %
Kort videregående uddannelse (fx akademiuddannelser mv.)	3 %	8 %	9 %
Mellemlang videregående uddannelse (professionsbachelor fx pædagog, lærer mv.)*	1 %	2 %	10 %
Ved ikke	6 %	6 %	3 %
Andet	9 %	6 %	10 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er besvaret af praktikvirksomheder med mindst én elev, som udelukkende ansætter elever inden for detailhandelsuddannelse svar (*) er sammenhæng mellem elevernes uddannelsesmæssige baggrund og praktikvirksomhedernes svar og praktikvirksomhedens størrelse. Praktikvirksomhederne har haft mulighed for at angive flere svar.

Analysen viser, at det især er praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen, der ansætter elever, som er i gang med en merkantil eux. Dette gælder for 31 % af disse praktikvirksomheder, mens det kun gælder for 13 % af praktikvirksomhederne inden for detailhandelsuddannelsen og 19 % af praktikvirksomhederne inden for handelsuddannelsen. Denne forskel kan skyldes, at de store praktikvirksomheder primært er inden for kontoruddannelsen, som har obligatorisk eux.

Det ses ligeledes, at praktikvirksomhederne inden for kontoruddannelsen i højere grad end de øvrige har ansat elever med en gymnasial uddannelse (stx, htx eller hf) og en mellemlang videregående uddannelse.

Tabel 3.9 viser, at en stor del af praktikvirksomhederne har planer om at ansætte én eller flere af deres nuværende elever, efter at de har afsluttet deres uddannelse.

TABEL 3.9

Har I planer om at ansætte én eller flere af jeres nuværende elever, efter at de har afsluttet deres uddannelse (angiv ét svar)? (n = 518)

	Antal	Procent
Ja	318	61 %
Nej – vi har ikke behovet/ressourcerne	74	14 %
Nej – vores elev/elever har ikke de nødvendige kompetencer	9	2 %
Ved ikke	117	23 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, som tidligere har angivet, at de har mindst én elev ansat på nuværende tidspunkt, og som ønsker at ansætte elever fremover (n = 518).

61 % af praktikvirksomhederne angiver, at de har planer om at ansætte én eller flere af deres nuværende elever. 14 % svarer "Nej – vi har ikke behovet/ressourcerne". 2 % svarer "Nej – vores elev/elever har ikke de nødvendige kompetencer". Der er en relativt stor andel, 23 %, som angiver, at de på tidspunktet for undersøgelsen ikke ved, om praktikvirksomheden har planer om at ansætte eleven/eleverne.

Årsager til, at praktikvirksomhederne ikke har elever ansat

202 praktikvirksomheder angiver, at de ikke har nogen merkantile elever ansat på nuværende tidspunkt.

En stor del af de praktikvirksomheder, der ikke har nogen elever ansat på nuværende tidspunkt, angiver, at det skyldes, at de ikke har behovet. Tabel 3.10 herunder viser, hvordan praktikvirksomhedernes begrundelser fordeler sig i forhold til spørgsmålet "Hvad er baggrunden for, at I p.t. ikke har en merkantil elev ansat?". Praktikvirksomhederne har kunnet angive flere svar.

TABEL 3.10

Du har angivet, at I ikke har nogen merkantil elev ansat på nuværende tidspunkt. Hvad er baggrunden for, at I p.t. ikke har en merkantil elev ansat? (n = 202)

	Antal	Procent
Vi har ikke behovet på nuværende tidspunkt	103	51 %
Vi har ikke tid og ressourcer på nuværende tidspunkt	71	35 %
Vi har dårlige erfaringer med at have elever ansat ,og er derfor stoppet med dette	34	17 %
Ansøgerne havde ikke de nødvendige personlige kompetencer	12	6 %
Ansøgere havde ikke de nødvendige faglige kvalifikationer	9	4 %
Vi har ikke haft ansøgere til de opslåede stillinger	7	3 %
Ansøgerne havde ikke den nødvendige uddannelsesmæssige baggrund	5	2 %
Ansøgerne var for unge	4	2 %
Andet	38	19 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, der har ikke nogen elever ansat på nuværende tidspunkt (n = 202).

De praktikvirksomheder, der ikke har ansat nogen elever på nuværende tidspunkt, angiver primært, at det skyldes manglende behov (51 %) og manglende tid og ressourcer (35 %). Derudover angiver 17 % af de 202 praktikvirksomheder, der ikke har elever ansat, at årsagen er dårlige erfaringer med at have elever, og at de derfor er stoppet.

Det er i langt mindre grad elevernes kompetencer, der angives som årsag til, at praktikvirksomhederne vælger ikke at ansætte elever. 6 % angiver, at ansøgerne ikke havde de nødvendige personlige kompetencer. 4 % angiver, at ansøgerne ikke havde de nødvendige faglige kompetencer. Derudover angiver 3 % af praktikvirksomhederne, at de ikke har haft ansøgere til de opslåede stillinger, 2 %, at ansøgerne ikke havde den nødvendige uddannelsesmæssige baggrund, og 2 %, at ansøgerne var for unge. 19 % angiver "Andet" som baggrund. I den åbne besvarelse knyttet til "Andet"-kategorien skriver praktikvirksomhederne blandt andet, at de netop har afsluttet en elev, at

det er besværligt at have en elev, og at de primært får ansøgninger fra voksnelever, som er dyrere at have ansat.

Tabel 3.11 viser, hvilken uddannelsesbaggrund praktikvirksomhederne har angivet, at tidligere elever havde. Praktikvirksomhederne har haft mulighed for at angive flere svar. Tabellen siger ikke noget om volumen af de forskellige typer elever, blot hvor mange praktikvirksomheder der har haft de forskellige typer ansat.

TABEL 3.11

I har angivet, at I ikke har nogen elev ansat på nuværende tidspunkt. De elever, som I tidligere har haft ansat – fra august 2015 og frem – hvilken uddannelsesbaggrund havde de primært? (n = 202)

	Antal	Procent
årig HG (tidligere grundforløb på handelsskolerne, udbydes ikke længere)	58	29 %
Hhx + kort grundforløb	44	22 %
Anden gymnasial uddannelse (stx, htx eller hf) + kort grundforløb	32	16 %
I gang med en merkantil erhvervsuddannelse	31	15 %
I gang med en merkantil eux uddannelse	14	7 %
Kort videregående uddannelse (fx akademiuddannelser mv.)	10	5 %
Mellemlang videregående uddannelse (fx pædagog, lærer mv.)	4	2 %
Andet	26	13 %
Ved ikke	28	14 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, der ikke har nogen elever ansat på nuværende tidspunkt (n = 202). Praktikvirksomhederne har kunnet angive flere svar.

29 % af praktikvirksomhederne angiver, at de tidligere har haft ansat elever med en toårig hg. Dette grundforløb udbydes ikke længere. 22 % angiver, at de har haft ansat elever med hhx, og 16 % angiver, at de har haft ansat elever med en anden gymnasial baggrund. 15 % har haft elever ansat, som var i gang med en merkantil erhvervsuddannelse, og 7 % har haft elever, som var i gang med en merkantil eux. Baggrunden for, at relativt få praktikvirksomheder angiver, at de tidligere har haft en elev med eux-baggrund ansat, er formentlig, at eux er en relativt ny uddannelse.

Ud af de 34 praktikvirksomheder, som i tabel 3.11 har angivet, at de har haft dårlige erfaringer med at have elever ansat, peger en stor andel på, at de tidligere elever ikke havde de nødvendige personlige kvalifikationer. En mindre andel peger på, at det handler om elevernes faglige niveau eller deres modenhed. Dette fremgår af tabel 3.12 herunder.

TABEL 3.12

Du har angivet, at I har dårlige erfaringer med at have elever ansat. Hvad skyldes dette? (n = 34)

	Antal	Procent
Tidligere elever havde ikke de nødvendige personlige kvalifikationer	14	41 %
Tidligere elever havde ikke det nødvendige faglige niveau	10	29 %
Tidligere elever var ikke modne nok/for unge	10	29 %
Andet	17	50 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, der ikke har nogen elever ansat på nuværende tidspunkt, og som har angivet, at de har haft dårlige erfaringer med at have elever ansat (n = 34). Praktikvirksomhederne har haft mulighed for at angive flere svar.

41 % af de 34 praktikvirksomheder, der har haft dårlige erfaringer, angiver, at deres tidligere elever ikke havde de nødvendige personlige kvalifikationer. 29 % angiver, at deres tidligere elever ikke havde det nødvendige faglige niveau, og 29 % angiver, at tidligere elever ikke var modne nok/var for unge. 50 % af praktikvirksomhederne har svaret "Andet" på spørgsmålet. De skriver blandt andet, at de har haft elever, som er blevet sygemeldt eller er stoppet. Praktikvirksomhederne peger også på, at der er for meget administration forbundet med at have en elev.

4 Praktikvirksomhedernes kendskab til eux

Praktikvirksomhedernes manglende ansættelse af elever med en eux-baggrund kan handle om et manglende kendskab til uddannelsens indhold og de kompetencer, elever, der er i gang med et eux-forløb, besidder. Derfor afdækker undersøgelsen praktikvirksomhedernes kendskab til eux-forløbet.

Undersøgelsen viser, at langt de fleste praktikvirksomheder vurderer, at de kender betegnelsen eux. Dette fremgår af tabel 4.1.

TABEL 4.1

Er du bekendt med betegnelsen eux?

	Antal	Procent
Nej	213	27 %
Ja	590	73 %
Total	803	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Praktikvirksomhederne er blevet introduceret til følgende introtekst for spørgsmålet: ”Med en merkantil erhvervsuddannelse med eux kombinerer man erhvervsuddannelsen med en gymnasial eksamen, og der tages derfor fag på gymnasialt niveau. Siden 2015 har det kun været muligt at tage kontoruddannelsen og finansuddannelsen som en eux-uddannelse. For de øvrige merkantile uddannelser er det valgfrit, om eleven tager den med eller uden eux.”

73 % af praktikvirksomhederne er bekendt med betegnelsen eux, mens 27 % ikke er bekendt med betegnelsen.

Deler vi praktikvirksomhederne op på de tre store uddannelser, viser undersøgelsen, at det særligt er praktikvirksomheder på detailhandelsuddannelsen og handelsuddannelsen, der angiver, at de ikke kender betegnelsen. Dette fremgår af tabel 4.2 herunder.

TABEL 4.2

Praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsens svar på spørgsmålet ”Er du bekendt med betegnelsen eux?” (n = 627)

	Detailhandels- uddannelsen (n = 144)	Handelsuddannelsen (n = 93)	Kontoruddannelsen med specialer (n = 390)
	Procent	Procent	Procent
Ja	60 %	56 %	83 %
Nej	40 %	44 %	17 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: En signifikanstest viser, at der er en sammenhæng mellem, hvilken uddannelse praktikvirksomhederne ansætter elever fra, og hvorvidt de er bekendt med betegnelsen eux. ($p < 0,001$). Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen eller kontoruddannelsen (n = 627).

Tabellen viser, at praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen i særlig grad angiver at have kendskab til betegnelsen eux (83 %), sammenlignet med praktikvirksomheder inden for både detailhandelsuddannelsen (60 %) og handelsuddannelsen (56 %). Dette hænger formentlig sammen med, at kontoruddannelsen, efter at eud-reformen trådte i kraft i 2015, kun udbydes med eux. Der er dog alligevel 17 % af praktikvirksomhederne inden for kontoruddannelsen, som angiver, at de ikke er bekendt med betegnelsen eux.

Tabel 4.3 viser praktikvirksomhedernes kendskab til det faglige indhold i den merkantile eux blandt de praktikvirksomheder, der tidligere har angivet, at de kender betegnelsen eux.

TABEL 4.3

Du har angivet, at du er bekendt med betegnelsen eux. I hvilken grad har du kendskab til det faglige indhold i eux-uddannelsen? (n = 590)

	Antal	Procent
I høj grad	85	14 %
I nogen grad	243	41 %
I mindre grad	218	37 %
Slet ikke	44	7 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, som tidligere har angivet, at de er bekendt med betegnelsen eux (n = 590).

14 % af de 590 praktikvirksomheder, som er bekendt med betegnelsen eux, har i høj grad kendskab til det faglige indhold i eux, mens 41 % i nogen grad har kendskab til det. 37 % har i mindre grad kendskab, mens 7 % slet ikke har kendskab til det faglige indhold.

Der er ingen signifikant forskel mellem praktikvirksomhedernes kendskab til indholdet i eux, og hvilken uddannelse de er ansvarlige for at ansætte elever fra.

Tabel 4.4 viser praktikvirksomhedernes kendskab til strukturen i eux blandt de praktikvirksomheder, der har angivet, at de kender betegnelsen eux.

TABEL 4.4

Du har tidligere angivet, at du er bekendt med betegnelsen eux. I hvilken grad har du kendskab til strukturen i eux-uddannelsen? (n = 590)

	Antal	Procent
I høj grad	87	15 %
I nogen grad	230	39 %
I mindre grad	226	38 %
Slet ikke	47	8 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, som tidligere har angivet, at de er bekendt med betegnelsen eux (n = 590).

15 % af de 590 praktikvirksomheder, som er bekendt med betegnelsen eux, har i høj grad kendskab til strukturen i eux, mens 39 % i nogen grad har kendskab til den. 38 % har i mindre grad kendskab, mens 8 % angiver, at de slet ikke har kendskab til strukturen.

Det er særligt de store praktikvirksomheder, der angiver, at de i høj grad har kendskab til strukturen i eux. Dette fremgår af tabel 4.5 nedenfor.

TABEL 4.5

Du har tidligere angivet, at du er bekendt med betegnelsen eux. I hvilken grad har du kendskab til strukturen i eux-uddannelsen? Fordelt på virksomhedsstørrelse (n = 590)

	0-9 ansatte (n = 107)	10-49 ansatte (n = 153)	50-99 ansatte (n = 75)	100-300 ansatte (n = 104)	Mere end 300 ansatte (n = 151)
	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent
I høj grad	7 %	10 %	15 %	24 %	19 %
I nogen grad	44 %	35 %	39 %	35 %	42 %
I mindre grad	32 %	48 %	36 %	35 %	37 %
Slet ikke	17 %	7 %	11 %	7 %	2 %
Total	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: En signifikanstest viser, at der er sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes svar på spørgsmålet "I hvilken grad har du kendskab til strukturen på eux?" og praktikvirksomhedens størrelse (antal ansatte) (< 0,001). Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, som tidligere har angivet, at de er bekendt med betegnelsen eux (n = 590).

Tabel 4.5 viser, at 24 % af praktikvirksomhederne med 100-300 ansatte og 19 % af praktikvirksomhederne med mere end 300 ansatte angiver, at de i høj grad har kendskab til strukturen i eux. Dette gælder til sammenligning kun for 7 % af praktikvirksomhederne med 0-9 ansatte og 10 % af praktikvirksomhederne med 10-49 ansatte. Omvendt angiver 17 % af praktikvirksomhederne med 0-9 ansatte, at de slet ikke har kendskab til eux. Dette gælder kun for 7 % og 2 % af praktikvirksomhederne med henholdsvis 100-300 ansatte og mere end 300 ansatte. Dette kan hænge sammen med, at man i store praktikvirksomheder kan have personer ansat, som udelukkende har til ansvar at rekruttere/ansætte elever, og de har derfor bedre mulighed for at sætte sig ind i uddannelsens struktur.

Tabel 4.6 herunder viser, hvorvidt praktikvirksomhederne på tidspunktet for undersøgelsen eller tidligere har haft ansat en elev, som var i gang med en merkantil eux.

TABEL 4.6

Har din virksomhed på nuværende tidspunkt eller tidligere haft ansat en elev, som var i gang med en merkantil eux-uddannelse? (n = 590)

	Antal	Procent
Ja	240	41 %
Nej	291	49 %
Ved ikke	59	10 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, som tidligere har angivet, at de er bekendt med betegnelsen eux (n = 590).

41 % af 590 praktikvirksomheder har svaret ja, mens 49 % har svaret nej. 10 % af praktikvirksomhederne har svaret "Ved ikke" på spørgsmålet.

Tabel 4.7 viser sammenhængen mellem, hvorvidt praktikvirksomhederne på tidspunktet for undersøgelsen eller tidligere har haft ansat en elev, som var i gang med et merkantilt eux-forløb, og hvilken uddannelse praktikvirksomhederne ansætter elever fra.

TABEL 4.7

Praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsens svar på spørgsmålet ”Har din virksomhed på nuværende tidspunkt eller tidligere haft ansat en elev, som var i gang med en merkantil eux-uddannelse?”
(n = 461)

	Detailhandels- uddannelsen (n = 87)	Handels- uddannelsen (n = 52)	Kontoruddannelsen med specialer (n = 322)
	Procent	Procent	Procent
Ja	21 %	35 %	50 %
Nej	70 %	56 %	40 %
Ved ikke	9 %	10 %	9 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, som tidligere har angivet, at de er bekendt med betegnelsen eux, og som har angivet, at de udelukkende har ansvar for at ansætte elever inden for detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen eller kontoruddannelsen (n = 461). Der er en signifikant sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes svar på spørgsmålet ”Har din virksomhed på nuværende tidspunkt eller tidligere haft ansat en elev, som var i gang med en merkantil eux?”, og hvilken uddannelse de ansætter elever fra ($p < 0,001$).

50 % af praktikvirksomhederne inden for kontoruddannelsen har svaret ja til, at de på nuværende tidspunkt eller tidligere har haft ansat en elev, som var i gang med en eux. 21 % af praktikvirksomhederne inden for detailhandelsuddannelsen og 35 % af praktikvirksomhederne inden for handelsuddannelsen har svaret ja til dette.

Der er ligeledes en signifikant sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes svar og praktikvirksomhedernes størrelse (antal ansatte). Dette skyldes, at denne variabel korrelerer med de tre uddannelseskategorier i ovenstående tabel.

Virksomhedernes vurdering af eux-elevers kompetencer

De 240 praktikvirksomheder, som har angivet, at de tidligere eller på nuværende tidspunkt har haft ansat en elev i gang med en eux, er blevet bedt om at vurdere disse elevers faglige kompetencer. Som det fremgår af tabel 4.8, anser praktikvirksomhederne umiddelbart elevernes faglige kompetencer for at være gode eller overvejende gode.

TABEL 4.8

Hvad er din umiddelbare vurdering af de faglige kompetencer hos den eux-elev/de eux-elever, som I har/har haft ansat? (n = 240)

	Antal	Procent
God	97	40 %
Overvejende god	109	45 %
Overvejende dårlig	10	4 %
Dårlig	2	1 %
Ved ikke	22	9 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, som på nuværende tidspunkt eller tidligere har haft ansat en elev, som var i gang med en merkantil eux (n = 240).

Tabellen viser, at i alt 95 % af praktikvirksomhederne angiver, at det er deres umiddelbare vurdering, at elever i gang med en eux har gode eller overvejende gode kompetencer.

Der ses ikke nogen signifikant sammenhæng mellem vurdering af elevernes kompetencer og den enkelte uddannelse eller praktikvirksomhedernes størrelse.

5 Ansættelsesprocessen

Dette kapitel belyser praktikvirksomhedernes ansættelsesproces i forhold til elevstillinger. Kapitlet belyser, hvorvidt praktikvirksomhederne har opslået en elevstilling inden for det seneste år, hvor mange ansøgninger de i gennemsnit modtager til elevstillingerne, og hvilken uddannelsesmæssig baggrund ansøgerne har. Afsnittet belyser ligeledes praktikvirksomhedernes arbejde – og oplevelse – med at rekruttere kvalificerede elever fra de merkantile erhvervsuddannelser.

Opslåede stillinger

Der er stor forskel på, om praktikvirksomhederne opslår deres elevstillinger. Tabel 5.1 herunder viser, at ca. halvdelen af praktikvirksomhederne har slået mindst én stilling op inden for de merkantile uddannelser inden for det sidste år.

TABEL 5.1

Har I slået mindst én elevstilling op inden for de merkantile uddannelser inden for det sidste år? (n = 803)

	Antal	Procent
Nej	414	52 %
Ja	389	48 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Tabellen viser, at 48 % af praktikvirksomhederne har slået en elevstilling op inden for det sidste år, mens 52 % ikke har slået nogen stilling op. Næsten halvdelen af de 414 praktikvirksomheder, som ikke har opslået en elevstilling inden for det sidste år, har tidligere angivet, at de ikke har nogen elever ansat på nuværende tidspunkt (42 %), og fortsætter således denne adfærd.

Der er en signifikant sammenhæng mellem, hvorvidt praktikvirksomhederne har slået en elevstilling op, og hvilken uddannelse praktikvirksomheden ansætter elever fra. Dette fremgår af tabel 5.2 herunder.

TABEL 5.2

Praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsens svar på spørgsmålet ”Har I slået mindst én elevstilling op inden for de merkantile uddannelser inden for det sidste år?” (n = 627)

	Detailhandels- uddannelsen (n = 144)	Handels- uddannelsen (n = 93)	Kontoruddannelsen med specialer (n = 390)
	Procent	Procent	Procent
Nej	63 %	71 %	46 %
Ja	38 %	29 %	54 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, som har angivet, at de udelukkende ansætter elever fra én af følgende uddannelser: kontoruddannelsen, handelsuddannelsen eller detailhandelsuddannelsen (n = 627). En signifikanstest viser, at der er signifikant sammenhæng mellem, fra hvilken uddannelse praktikvirksomheden ansætter elever, og om de har slået mindst én elevstilling op inden for de merkantile uddannelser inden for det sidste år ($p < 0,001$).

Praktikvirksomheder med elever, der er i gang med kontoruddannelsen, opslår i højere grad deres elevstillinger end praktikvirksomheder inden for de to øvrige uddannelser. 54 % af praktikvirksomhederne inden for kontoruddannelsen har opslået mindst en elevstilling inden for det sidste år, mens det for de to øvrige uddannelser kun gælder for henholdsvis 38 % og 29 % af praktikvirksomhederne.

Der er ligeledes en signifikant sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes svar, og hvor mange ansatte de har. Dette kommer til udtryk, ved at store praktikvirksomheder i højere grad har opslået en elevstilling. Dette skyldes dog, at denne variabel korrelerer med de tre uddannelseskategorier i tabellen herover.

Antal ansøgere

Undersøgelsen viser, at antallet af ansøgere til de opslåede elevstillinger er meget forskelligt. Dette fremgår af tabel 5.3 herunder.

TABEL 5.3

Du har angivet, at I har slået en elev stilling op inden for det merkantile område inden for det seneste år. Hvor mange ansøgere var der til stillingen/hver af stillingerne? (Ved flere stillinger, angiv et gennemsnit) (n = 389)

	Antal	Procent
Under 5	54	14 %
6-15	78	20 %
16-30	75	19 %
31-50	72	19 %
Mere end 50	110	28 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, som har slået mindst én elevstilling op inden for de merkantile uddannelser inden for det sidste år (n = 389).

Blandt de 389 praktikvirksomheder, som har slået mindst én stilling op, angiver 15 %, at de modtog under 5 ansøgninger, 20 % modtog 6-15 ansøgninger, 19 % modtog 31-50 ansøgninger, og 28 % modtog mere end 50 ansøgninger.

Som tabel 5.4 herunder viser, er der en signifikant sammenhæng mellem antallet af ansøgninger til stillinger, og hvilken uddannelse praktikvirksomhederne ansætter inden for.

TABEL 5.4

Praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsens svar på spørgsmålet ”Hvor mange ansøgere var der til stillingen/hver af stillingerne? (Ved flere stillinger, angiv et gennemsnit)” (n = 292)

	Detailhandels- uddannelsen (n = 54)	Handels- uddannelsen (n = 27)	Kontoruddannelsen med specialer (n = 211)
	Procent	Procent	Procent
Under 5	46 %	11 %	8 %
6-15	31 %	41 %	17 %
16-30	7 %	26 %	19 %
31-50	7 %	15 %	18 %
Mere end 50	7 %	7 %	38 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, som har slået mindst én elevstilling op inden for de merkantile uddannelser inden for det sidste år. Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, som har angivet, at de kun ansætter elever fra én af følgende uddannelser: kontoruddannelsen, handelsuddannelsen eller detailhandelsuddannelsen (n = 292). En signifikantest viser, at der er sammenhæng mellem, hvor let eller svært praktikvirksomheden vurderer, at det generelt er at få kvalificerede elever, og fra hvilken uddannelse praktikvirksomheden ansætter elever ($p < 0,001$).

Som det fremgår af tabellen herover, er det især praktikvirksomheder med elever fra kontoruddannelsen, som oplever at modtage mange ansøgninger til deres stillinger. I denne gruppe angiver 56 %, at de modtog 31 ansøgninger eller mere. Dette gør sig gældende for 22 % af praktikvirksomhederne med elever fra handelsuddannelsen og 14 % af praktikvirksomhederne med elever fra detailhandelsuddannelsen.

Omvendt svarer størstedelen af praktikvirksomhederne inden for detailhandelsuddannelsen, at de har modtaget under 15 ansøgninger til den opslåede stilling, 46 % svarer, at de modtager under 5 ansøgninger, og 31 % svarer, at de modtager mellem 6 og 15 ansøgninger. For praktikvirksomheder, der ansætter inden for handelsuddannelsen, svarer 67 %, at de modtager mellem 6 og 30 ansøgninger.

Der er ligeledes en signifikant sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes svar, og hvor mange ansatte de har. Dette kommer til udtryk, ved at store praktikvirksomheder i højere grad modtager flere ansøgninger pr. stilling. Dette skyldes dog, at denne variabel korrelerer med de tre uddannelseskategorier i tabellen herover.

Ansøgenes uddannelsesbaggrund

Praktikvirksomhederne er blevet bedt om at angive, hvilken uddannelsesbaggrund størstedelen af ansøgerne til de opslåede elevstillinger havde.

Det fremgår af nedenstående tabel 5.5, at praktikvirksomhederne angiver, at de modtager ansøgninger fra elever med forskellige uddannelsesbaggrunde, men særligt fra elever med gymnasial baggrund (stx, htx, hhx eller hf).

TABEL 5.5

Du har angivet, at I har slået en elevstilling op inden for det merkantile område inden for det seneste år. Hvilken uddannelsesbaggrund havde størstedelen af ansøgerne (angiv ét svar)? (n = 389)

	Antal	Procent
Gymnasial baggrund (stx, htx, hhx, hf)	132	34 %
I gang med en merkantil erhvervsuddannelse	74	19 %
I gang med en merkantil eux-uddannelse	70	18 %
Ved ikke	67	17 %
Kort eller mellemlang videregående uddannelse	18	5 %
Andet	28	7 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, som har slået mindst én stilling op inden for de merkantile erhvervsuddannelser inden for det sidste år (n = 389).

34 % af praktikvirksomhederne angiver, at størstedelen af ansøgerne havde gymnasial baggrund i form af stx, htx, hhx eller hf. 19 % angiver, at størstedelen af ansøgerne var i gang med en merkantil erhvervsuddannelse, og 18 % angiver, at størstedelen af ansøgerne var i gang med en merkantil eux. Kun 5 % af praktikvirksomhederne oplever, at det er personer med en kort eller mellemlang videregående uddannelse, som udgør størstedelen af ansøgerne. En væsentlig andel af praktikvirksomhederne, 17 %, kender ikke svaret på spørgsmålet og har angivet svaret "Ved ikke".

7 % angiver "Andet", men af de åbne besvarelser knyttet til kategorien fremgår det, at der er stort overlap med de eksisterende svarkategorier (eud, eux, stx mv.)

Der er ikke nogen signifikant forskel på ansøgernes uddannelsesbaggrund, når vi krydser med, fra hvilken uddannelse praktikvirksomhederne ansætter deres elever, eller praktikvirksomhedernes størrelse (antal ansatte).

Praktikvirksomhederne vurderer generelt, at ansøgerne til elevpladserne har de nødvendige kvalifikationer til at blive elev hos dem. Dette fremgår af tabel 5.6 herunder.

TABEL 5.6

Du har angivet, at I har slået en elev stilling op inden for det merkantile område inden for det seneste år. I hvilken grad vurderer du, at ansøgerne til elevpladserne har de nødvendige kvalifikationer til at blive elev hos jer? (n = 388)

	Antal	Procent
I høj grad	111	29 %
I nogen grad	217	56 %
I lav grad	51	13 %
Slet ikke	4	1 %
Ved ikke	5	1 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, som har slået mindst én stilling op inden for de merkantile erhvervsuddannelser inden for det sidste år (n = 388).

29 % vurderer, at ansøgerne i høj grad har de nødvendige kvalifikationer til at blive elev hos dem, mens 56 % vurderer, at det i nogen grad gør sig gældende. 13 % vurderer, at det i lav grad gør sig gældende, mens kun 1 % vurderer, at det slet ikke gør sig gældende.

Der er ikke nogen signifikant forskel mellem, hvilken merkantil erhvervsuddannelse praktikvirksomhederne ansætter eleverne fra, og hvor mange ansatte praktikvirksomheden har.

Praktikvirksomhedernes rekruttering af elever

Af tabel 5.7 fremgår det, at praktikvirksomhederne har gjort brug af en række forskellige aktiviteter inden for det sidste år i forhold til at tiltrække elever. Praktikvirksomhederne har haft mulighed for at angive flere af de nedenstående muligheder.

TABEL 5.7

Hvad har I gjort for at tiltrække elever inden for det sidste år? (n = 803)

	Antal	Procent
Jobopslag på jobsider	309	38 %
Ikke noget/vi har ikke søgt elever	300	37 %
Jobopslag på de sociale medier	278	35 %
Jobopslag på handelsskolens/erhvervsskolens hjemmeside/praktikservice	272	34 %
Besøg på handelsskole(r)/erhvervsskole(r) (fx i forbindelse med karrieredag)	124	15 %
Samarbejdsaftaler med en eller flere uddannelsessteder	75	9 %
Jobdating-arrangementer	36	4 %
Plakater	32	4 %
Tilstedeværelse på DM i Skills	11	1 %
Andet	76	9 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Praktikvirksomhederne har haft mulighed for at angive flere svar.

Tabel 5.7 viser, at jobopslag af forskellig art er den mest anvendte måde, hvorpå praktikvirksomhederne forsøger at tiltrække elever til deres elevstillinger. 38 % svarer, at de laver jobopslag på jobsider, 35 % svarer, at de laver jobopslag på de sociale medier, og 34 % laver jobopslag på handelsskolens/erhvervsskolens hjemmeside/praktikservice.

Skolerne bruger i mindre grad aktiviteter, hvor de har direkte kontakt med potentielle elever til praktikpladserne eller til uddannelsesstederne. 15 % svarer, at de besøger handelsskole(r)/erhvervsskole(r) (fx i forbindelse med karrieredag). 9 % har samarbejdsaftaler med uddannelsessteder, 4 % deltager i jobdating-arrangementer, 4 % bruger plakater, og 1 % bruger tilstedeværelse ved DM i Skills.

75 praktikvirksomheder angiver, at de har en samarbejdsaftale med et uddannelsessted. De har i spørgeskemaet uddybet, hvad samarbejdet består af. Det fremgår af besvarelsene, at der særligt er tre former for samarbejde mellem praktikvirksomheder og uddannelsesinstitutioner:

- Uddannelsesinstitutionen videreformidler jobopslag til eleverne.
- Uddannelsesinstitutionen hjælper praktikvirksomheden med at rekruttere de dygtigste elever.
- Praktikvirksomheden besøger skolen – eller elever fra skolen besøger praktikvirksomheden.

37 % af praktikvirksomhederne angiver, at de ikke har gjort noget i forhold til at tiltrække elever. For langt de fleste praktikvirksomheder, der ikke har gjort en indsats for at tiltrække elever, gælder det dog, at de ikke har elever ansat på nuværende tidspunkt. Kun to praktikvirksomheder, som på nuværende tidspunkt har mindst én elev ansat, har angivet, at de intet har gjort for at tiltrække elever.

Tabel 5.8 viser, at det er meget varierende, hvor let eller svært praktikvirksomhederne vurderer, at det generelt er for dem at få kvalificerede elever, men at de fleste finder det relativt let.

TABEL 5.8

Hvor let eller svært vurderer du, at det generelt er for jer at få kvalificerede elever? (angiv ét svar) (n = 803)

	Antal	Procent
Let	92	11 %
Overvejende let	414	52 %
Overvejende svært	238	30 %
Svært	59	7 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Tabellen viser, at de fleste praktikvirksomheder vurderer, at det er let (11 %) eller overvejende let (52 %) at få kvalificerede elever. 30 % af praktikvirksomhederne svarer derimod, at det er overvejende svært, mens 7 % svarer, at det er svært, at få kvalificerede elever.

Praktikvirksomheder, som har angivet, at det er svært eller overvejende svært at få kvalificerede elever, har haft mulighed for at uddybe deres svar i en åben svarkategori. Disse besvarelser indikerer, at når praktikvirksomheder svarer, at det er svært at få kvalificerede elever, skyldes det ofte manglende ansøgere eller ukvalificerede ansøgere. Flere praktikvirksomheder skriver blandt andet, at de ofte oplever, at ansøgerne er uengagerede og mangler de nødvendige faglige kompetencer.

En signifikanstest viser, at det primært er praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen, som oplever, at det er svært eller overvejende svært at få kvalificerede elever. Dette fremgår af tabel 5.9 herunder.

TABEL 5.9

Praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsens svar på spørgsmålet "Hvor let eller svært vurderer du, at det generelt er for jer at få kvalificerede elever?" (n = 627)

	Detailhandels- uddannelsen (n = 144)	Handelsuddannelsen (n = 93)	Kontoruddannelsen med specialer (n = 390)
	Procent	Procent	Procent
Let	10 %	13 %	12 %
Overvejende let	33 %	55 %	58 %
Overvejende svært	39 %	24 %	26 %
Svært	17 %	9 %	4 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, som har angivet, at de kun ansætter elever fra én af følgende uddannelser: kontoruddannelsen, handelsuddannelsen eller detailhandelsuddannelsen (n = 627). En signifikanstest viser, at der er sammenhæng mellem, hvor let eller svært praktikvirksomheden vurderer, at det generelt er at få kvalificerede elever, og fra hvilken uddannelse praktikvirksomheden ansætter elever ($p < 0,001$).

Tabellen viser, at 17 % af praktikvirksomhederne inden for detailhandelsuddannelsen vurderer, at det er svært, og 39 % svarer, at det er overvejende svært, at få kvalificerede elever. For praktikvirksomheder inden for handelsuddannelsen svarer 9 %, at det er svært, og 24 % svarer, at det er overvejende svært. For praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen gælder det for henholdsvis 4 % og 28 %.

Der er ligeledes en signifikant sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes svar, og hvor mange ansatte de har. Dette kommer til udtryk, ved at små praktikvirksomheder i højere grad vurderer, at det er overvejende svært eller svært at få kvalificerede elever. Dette skyldes dog, at denne variabel korrelerer med de tre uddannelseskategorier i tabellen herover.

Samtidig viser undersøgelsen en sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes oplevelse af, om deres nuværende antal elever er dækkende for deres behov, og hvor let eller svært praktikvirksomhederne oplever, at det er at få kvalificerede elever. Dette fremgår af tabel 5.10 herunder.

TABEL 5.10

”Hvor let eller svært vurderer du, at det generelt er for jer at få kvalificerede elever?” krydset med, om antallet af elever dækkende for praktikvirksomhedens behov (n = 601)

	Ja (n = 553)	Nej (n = 31)	Ved ikke (n = 17)
	Procent	Procent	Procent
Let	11 %	6 %	12 %
Overvejende let	55 %	19 %	47 %
Overvejende svært	27 %	55 %	35 %
Svært	7 %	19 %	6 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, som har mindst én elev ansat på nuværende tidspunkt (n = 601). En signifikanstest viser, at der er sammenhæng mellem, hvor let eller svært praktikvirksomheden vurderer, at det generelt er at få kvalificerede elever, og om praktikvirksomheden vurderer, at antallet af elever er dækkende for dens behov ($p < 0,001$).

Ovenstående tabel viser, at de praktikvirksomheder, der vurderer, at deres nuværende antal elever er dækkende i forhold til deres behov, i højere grad vurderer det som let at få kvalificerede elever, mens de praktikvirksomheder, der vurderer, at deres behov for elever ikke er dækket, i højere grad finder det svært. 74 % af de praktikvirksomheder, der oplever, at det nuværende antal elever er dækkende for deres behov, svarer samtidig, at de oplever det som svært eller overvejende svært at få kvalificerede elever. Dette gør sig kun gældende for 34 % af de praktikvirksomheder, som vurderer, at deres nuværende antal elever er dækkende for deres behov.

Nedenstående tabel 5.11 viser, at praktikvirksomheder, der finder det svært at få kvalificerede elever, er dem, der gør mest for at tiltrække elever.

TABEL 5.11

”Hvor let eller svært vurderer du, at det er for jer at få kvalificerede elever?” krydset med antal aktiviteter, som praktikvirksomheden har gjort for at tiltrække elever (n = 803)

	Let (n = 92)	Overvejende let (n = 414)	Overvejende svært (n = 238)	Svært (n = 59)
	Procent	Procent	Procent	Procent
0	43 %	38 %	35 %	32 %
1	27 %	20 %	16 %	22 %
2	14 %	16 %	16 %	8 %
3	8 %	14 %	22 %	25 %
4 eller over	8 %	12 %	11 %	12 %
Total	100 %	100 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: En signifikanstest viser, at der er sammenhæng mellem, hvor let eller svært praktikvirksomheden vurderer, at det generelt er at få kvalificerede elever, og antallet af aktiviteter, som de iværksætter for at tiltrække elever ($p = 0,032$).

Tabellen viser, at praktikvirksomheder, der finder det let at få kvalificerede elever, gør relativt lidt for at tiltrække elever. Blandt de 92 praktikvirksomheder, som svarer, at de finder det let at få kvalificerede elever, har 43 % angivet, at de ikke har gjort noget for at tiltrække elever. 27 % har gjort én ting, mens 14 % har gjort to ting. Kun 16 % af de praktikvirksomheder, der finder det let at få kvalificerede elever, har gjort tre ting eller mere. Ser vi til sammenligning på de praktikvirksomheder, som finder det svært at få kvalificerede elever, har 37 % angivet, at de har gjort tre ting eller mere. En interessant pointe er dog, at der også blandt praktikvirksomheder, der finder det svært at få kvalificerede elever, er en forholdsvis stor andel, 32 %, som ikke har gjort noget for at tiltrække elever.

Tabel 5.12 viser, at praktikvirksomhederne anser en bred vifte af uddannelsesmæssige baggrunde som relevante for elever i forhold til at være kvalificeret til en elevplads hos virksomheden. Særligt fremhæves de gymnasiale uddannelser og eux. Praktikvirksomhederne har haft mulighed for at angive flere svar på spørgsmålet.

TABEL 5.12

Hvilken uddannelsesmæssig baggrund skal potentielle ansøgere have, for at I vurderer, at de er kvalificerede til en elevplads? Vælg gerne flere svar (n = 803)

	Antal	Procent
Hhx + kort grundforløb	421	52 %
I gang med en merkantil eux-uddannelse	360	45 %
Anden gymnasial uddannelse (stx, htx eller hf) + kort grundforløb	335	42 %
I gang med en merkantil erhvervsuddannelse	272	34 %
Kort videregående uddannelse (fx akademiuddannelser mv.)	126	16 %
Mellemlang videregående uddannelse (fx pædagog, lærer mv.)	39	5 %
Andet	76	9 %

	Antal	Procent
Ved ikke	98	12 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.
Note: Praktikvirksomhederne har kunnet vælge flere svar.

Tabel 5.12 viser, at 52 % angiver hhx som en kvalificeret baggrund i forbindelse med en elevplads hos dem. Der er ligeledes 42 %, som vurderer, at man skal have en anden gymnasial uddannelse (stx, htx, hf). Herudover angiver 45 % af praktikvirksomhederne det at være i gang med en merkantil eux-uddannelse som en kvalificeret baggrund.

Herudover svarer 34 %, at elever, der er i gang med en merkantil erhvervsuddannelse, er kvalificerede til en elevplads hos dem. 16 % svarer, at elever med en kort videregående uddannelse er kvalificerede til en elevplads, mens 5 % svarer, at elever med en mellemlang videregående uddannelse er det.

12 % svarer "Ved ikke", og 9 % svarer "Andet".

Erfaringer med elever, som takker nej til elevpladsen

EVA har spurgt praktikvirksomhederne, om de har oplevet at tilbyde en elev en elevplads, hvor eleven takkede nej. Som det fremgår af tabel 5.13, er dette sket for 31 % af praktikvirksomhederne.

TABEL 5.13

Har I oplevet at tilbyde en elev en elevplads, hvor eleven takkede nej? (n = 803)

	Antal	Procent
Nej	557	69 %
Ja	246	31 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

En nærmere analyse viser, at det særligt er praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen og detailhandelsuddannelsen, der oplever at tilbyde en elevplads, hvor eleven takker nej. Resultaterne fra denne analyse fremgår af tabel 5.14 herunder.

TABEL 5.14

Praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsens svar på spørgsmålet ”Har I oplevet at tilbyde en elev en elevplads, hvor eleven takkede nej?” (n = 627)

	Detailhandels-uddannelsen (n = 144)	Handelsuddannelsen (n = 93)	Kontoruddannelsen med specialer (n = 390)
	Procent	Procent	Procent
Nej	72 %	84 %	67 %
Ja	28 %	16 %	33 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, som har angivet, at de kun ansætter elever fra én af følgende uddannelser: kontoruddannelsen, handelsuddannelsen eller detailhandelsuddannelsen (n = 627). En signifikantstest viser, at der er sammenhæng mellem, fra hvilken uddannelse praktikvirksomhederne ansætter elever, og om de har oplevet at tilbyde en elev en elevplads, hvor eleven takkede nej ($p = 0,005$).

Ovenstående tabel viser, at det særligt er praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen og detailhandelsuddannelsen, der har oplevet at tilbyde en elevplads til elever, der har takket nej. Dette gør sig gældende for henholdsvis 33 % og 28 % af disse praktikvirksomheder. Praktikvirksomheder inden for handelsuddannelsen oplever i mindre grad dette. Her gør det sig gældende for 16 %.

Tabel 5.15 herunder viser, at eleverne angiver forskellige årsager til at takke nej til en elevplads, men at den hyppigste er, at eleven har fået plads et andet sted.

TABEL 5.15

Du har angivet, at I har oplevet at tilbyde en elevplads til en elev, som takkede nej. Hvad var baggrunden for, at eleven sagde nej til elevpladsen? (n = 246)

	Antal	Procent
Eleven havde fået plads et andet sted	156	63 %
Eleven var alligevel ikke interesseret i/klar til at starte i en elevplads på daværende tidspunkt	39	16 %
Personlige årsager	19	8 %
Andet	32	13 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til praktikvirksomheder, som tidligere har angivet, at de har oplevet, at en elev takkede nej til en elevplads. Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, som har angivet, at de kun ansætter elever fra én af følgende uddannelser: kontoruddannelsen, handelsuddannelsen eller detailhandelsuddannelsen (n = 246). En signifikantstest viser en sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes svar på spørgsmålet ”Hvad var baggrunden for, at eleven sagde nej til elevpladsen?”, og hvilken uddannelse de ansætter elever fra ($p < 0,001$).

Tabellen her over viser, at den primære årsag til, at eleven takkede nej til elevpladsen, var, at vedkommende havde fået plads et andet sted. Dette angiver 63 % af praktikvirksomhederne. 16 % angiver, at eleven alligevel ikke var interesseret i/klar til at starte i en elevplads, mens 8 % angiver, at det skyldtes personlige årsager.

32 % af praktikvirksomhederne har angivet svarmuligheden "Andet". De angiver blandt andet svar som "Afstand fra hjem til arbejdspladsen", "Eleven sagde op efter en måned, det var ikke hende" og "Eleven valgte en anden gren af uddannelsen".

En analyse viser, at der også her er signifikant forskel mellem, hvilken uddannelse eleverne kommer fra, og hvad eleverne angiver, er årsagen til at sige nej til en elevplads. Tabel 5.16 viser baggrunden for, at eleven sagde nej til elevpladsen, fordelt på uddannelse.

TABEL 5.16

Praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsens svar på spørgsmålet "Hvad var baggrunden for, at eleven sagde nej til elevpladsen?" (n = 185)

	Detailhandels- uddannelsen (n = 41)	Handels- uddannelsen (n = 15)	Kontoruddannel- sen med specialer (n = 129)
	Procent	Procent	Procent
Eleven havde fået plads et andet sted	34 %	33 %	76 %
Eleven var alligevel ikke interesseret i/klar til at starte i en elevplads på daværende tidspunkt	32 %	13 %	9 %
Personlige årsager	17 %	20 %	5 %
Andet	17 %	33 %	11 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun stillet til praktikvirksomheder, som tidligere har angivet, at de har oplevet, at en elev takkede nej til en elevplads. Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, som har angivet, at de kun ansætter elever fra én af følgende uddannelser: kontoruddannelsen, handelsuddannelsen eller detailhandelsuddannelsen (n = 185). En signifikantest viser, at der er sammenhæng mellem, fra hvilken uddannelse praktikvirksomhederne ansætter elever, og baggrunden for, at eleven sagde nej til elevpladsen ($p < 0,001$).

Tabellen viser, at det særligt er praktikvirksomheder med elever fra kontoruddannelsen, hvor eleverne har fået plads et andet sted. Det svarer 76 % af praktikvirksomhederne inden for kontoruddannelsen, mens det til sammenligning gør sig gældende for 34 % og 33 % af praktikvirksomhederne inden for henholdsvis detailhandelsuddannelsen og handelsuddannelsen.

Tabellen viser desuden, at særligt praktikvirksomheder med elever fra detailhandelsuddannelsen svarer, at eleven alligevel ikke var interesseret i/klar til at starte i en elevplads. Det svarer 32 % af praktikvirksomhederne inden for detailhandelsuddannelsen. Dette gør sig til sammenligning gældende for 13 % af praktikvirksomhederne inden for handelsuddannelsen og 9 % af praktikvirksomhederne inden for kontoruddannelsen.

Der er ligeledes en signifikant sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes svar og praktikvirksomhedernes størrelse (antal ansatte). Dette kommer til udtryk, ved at store praktikvirksomheder i højere grad oplever, at eleven takker nej, fordi vedkommende har fået elevplads et andet sted. Dette skyldes, at denne variabel korrelerer med de tre uddannelseskategorier i ovenstående tabel.

Praktikvirksomhedernes ønske om at ansætte elever fremover

Tabel 5.17 viser, at langt de fleste godkendte praktikvirksomheder har et ønske om at ansætte elever fremover. Det gælder både praktikvirksomheder, der på nuværende tidspunkt har elever ansat, og praktikvirksomheder, der ikke har.

TABEL 5.17

Har du/I et ønske om at ansætte elever fremover? (n = 803)

	Antal	Procent
Ja	621	77 %
Nej	42	5 %
Ved ikke	140	17 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

77 % af praktikvirksomhederne svarer ja til, at de ønsker at ansætte elever fremover, mens 5 % svarer nej, og 17 % svarer "Ved ikke".

En analyse viser, at jo større praktikvirksomhed, des større er andelen, der svarer, at de ønsker at ansætte elever fremover. Dette fremgår af tabel 5.18 herunder.

TABEL 5.18

"Har du/I et ønske om at ansætte elever fremover?" krydset med antal ansatte i praktikvirksomheden (n = 803)

	0-9 ansatte (n = 194)	10-49 ansatte (n = 231)	50-99 ansatte (n = 99)	100-300 ansatte (n = 121)	Mere end 300 ansatte (n = 158)
	Procent	Procent	Procent	Procent	Procent
Ja	61 %	73 %	81 %	89 %	92 %
Nej	11 %	6 %	3 %	2 %	1 %
Ved ikke	28 %	21 %	16 %	9 %	6 %
Total	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: En signifikanstest viser, at der er sammenhæng mellem, om praktikvirksomheder har et ønske om at ansætte elever fremover, og antal ansatte i praktikvirksomheden ($p < 0,001$).

Tabel 5.18 viser, at en større andel af praktikvirksomhederne med mange ansatte svarer ja på spørgsmålet "Har du/I et ønske om at ansætte elever fremover?", end tilfældet er for praktikvirksomheder med færre ansatte. 92 % af praktikvirksomhederne med mere end 300 ansatte svarer, at de har et ønske om at ansætte elever fremover. Dette gælder kun for 61 % af praktikvirksomhederne med 0-9 ansatte.

Tabellen viser ydermere, at praktikvirksomheder med få ansatte i højere grad svarer "Ved ikke" på dette spørgsmål. Dette gælder for 28 % af praktikvirksomhederne med 0-9 ansatte, men kun 6 % af praktikvirksomhederne med mere end 300 ansatte.

Der er ingen signifikant sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes svar på, om de ønsker at ansætte elever fremover, og hvilken uddannelse de ansætter elever fra.

6 Praktikvirksomhedernes ønsker med hensyn til elevernes kompetencer

Dette kapitel handler om, hvad praktikvirksomhederne lægger vægt på, når de ansætter elever.

Tabel 6.1 viser, at en række forhold har betydning for praktikvirksomhederne, når de ansætter elever.

TABEL 6.1

I hvilken grad har nedenstående betydning, når I ansætter elever?
(n = 803)

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Total
Elevens personlige kompetencer	79 %	17 %	3 %	1 %	100 %
Elevens uddannelsesmæssige baggrund	36 %	42 %	19 %	3 %	100 %
Elevens erhvervs erfaring	18 %	47 %	31 %	3 %	100 %
Elevens karakterer fra grundforløbet, eux eller studentereksamen	8 %	51 %	34 %	7 %	100 %
Elevens alder	15 %	38 %	34 %	14 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Tabellen viser, at det især er elevens personlige kompetencer, uddannelsesmæssige baggrund og erhvervs erfaring, som har betydning, når praktikvirksomhederne ansætter elever. Elevens erhvervs erfaring, karakterer fra grundforløbet, eux eller studentereksamen samt elevens alder angives som værende mindre betydningsfuldt.

Praktikvirksomhederne har haft mulighed for at angive andet, som har betydning, når de ansætter elever. Her skriver de blandt andet, at eleven skal have en pæn fremtoning, være udadvendt og stabil og have en tydelig interesse for virksomhedens område/produkt. Flere praktikvirksomheder fremhæver også, at eleven skal have gode sproglige kompetencer og have lyst til kundekontakt.

I de følgende afsnit vil praktikvirksomhedernes vurdering af betydningen af de enkelte karakteristika for eleverne, som det fremgår af tabel 6.1, blive behandlet og udfoldet yderligere med supplerende krydstabeller.

Personlige kompetencer

Tabel 6.1 viser, at 96 % af praktikvirksomhederne angiver, at elevens personlige kompetencer i høj eller nogen grad har betydning, når de skal ansætte elever. 4 % svarer, at det i mindre grad eller slet ikke har betydning.

En stor del af de praktikvirksomheder, der har uddybet deres svar i spørgeskemaet, har fremhævet personlige kompetencer og relations kompetencer. De skriver blandt andet, at eleven skal være udadvendt og serviceminded, samt at der skal være en god kemi mellem eleven og arbejdspladsen, så vedkommende passer sammen med de andre medarbejdere.

Der er ikke nogen signifikant sammenhæng mellem andelen af praktikvirksomheder, der angiver, at elevens personlige kompetencer har betydning, og praktikvirksomhedens størrelse, inden for hvilken uddannelse praktikvirksomheden ansætter elever, eller antallet af elever ansat i praktikvirksomheden.

Uddannelsesmæssig baggrund

Tabel 6.1 viser, at 78 % af praktikvirksomhederne angiver, at elevens uddannelsesmæssige baggrund har betydning, når de ansætter elever. 19 % svarer, at det i mindre grad er af betydning, og 3 % svarer, at det slet ikke har betydning.

De 627 praktikvirksomheder, som har angivet, at elevens uddannelsesmæssige baggrund i nogen grad eller høj grad har betydning, er efterfølgende blevet bedt om at angive, hvilken uddannelsesmæssig baggrund de foretrækker. Tabel 6.2 herunder viser, at praktikvirksomhederne særligt angiver, at de foretrækker elever med en gymnasial baggrund.

TABEL 6.2

Du har angivet, at elevens uddannelsesmæssige baggrund i høj grad eller i nogen grad har betydning, når I ansætter elever. Hvilken uddannelsesmæssig baggrund foretrækker I? (n = 627)

	Antal	Procent
Elever med en gymnasial baggrund (stx, htx, hhx, hf)	256	41 %
Elever, der er i gang med en merkantil eux-uddannelse	164	26 %
Elever, der er i gang med en merkantil erhvervsuddannelse	141	22 %
Elever, der har en videregående uddannelse (fx akademiuddannelse eller professionsbacheloruddannelse)	34	5 %
Elever med anden baggrund	32	5 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, som har angivet, at elevens uddannelsesmæssige baggrund har betydning i nogen grad eller i høj grad (n = 421).

Ovenstående tabel viser, at 41 % af praktikvirksomhederne foretrækker elever med en gymnasial baggrund (stx, htx, hhx eller hf). 26 % foretrækker elever, der er i gang med en merkantil eux, og 22 % foretrækker elever, der er i gang med en ordinær merkantil erhvervsuddannelse. En lille gruppe praktikvirksomheder foretrækker elever med en videregående uddannelse (5 %) eller med en anden baggrund (5 %).

Tabel 6.3 herunder viser, at der er en signifikant sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes svar, og inden for hvilken uddannelse de ansætter elever. Tabellen viser, at praktikvirksomhederne – uanset hvilken uddannelse de ansætter elever fra – foretrækker elever med gymnasial baggrund. Samtidig ses det, at der er en større andel af praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen, som foretrækker elever med en merkantil eux, sammenlignet med de øvrige uddannelser.

TABEL 6.3

Praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsens svar på spørgsmålet ”Du har angivet, at elevens uddannelsesmæssige baggrund i høj eller nogen grad har betydning, når I ansætter elever. Hvilken uddannelsesbaggrund foretrækker I?” (n = 482)

	Detailhandels-uddannelsen (n = 84)	Handelsuddannelsen (n = 79)	Kontoruddannelsen med specialer (n = 319)
	Procent	Procent	Procent
Elever med en gymnasial baggrund (stx, htx, hhx, hf)	42 %	49 %	37 %
Elever, der er i gang med en merkantil erhvervsuddannelse	33 %	24 %	21 %
Elever, der er i gang med en merkantil eux-uddannelse	18 %	16 %	34 %
Elever, der har en videregående uddannelse (fx akademiuddannelse eller professionsbacheloruddannelse)	0 %	5 %	3 %
Elever med anden baggrund	7 %	5 %	4 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: En signifikanstest viser en sammenhæng mellem, hvilken uddannelsesmæssig baggrund de foretrækker, når de ansætter elever, og inden for hvilken merkantil erhvervsuddannelse de ansætter elever ($p = 0,004$). Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, der har angivet, at elevens uddannelsesmæssige baggrund i høj grad eller i nogen grad er af betydning, når de ansætter elever. Tabellen inkluderer også kun besvarelser fra praktikvirksomheder, som har angivet, at de kun ansætter elever fra én af følgende uddannelser: kontoruddannelsen, handelsuddannelsen eller detailhandelsuddannelsen (n = 482).

Tabellen viser, at 34 % af praktikvirksomhederne med elever fra kontoruddannelsen foretrækker elever i gang med en merkantil eux. Dette gælder for 18 % af praktikvirksomhederne med elever fra detailhandelsuddannelsen og 16 % af praktikvirksomhederne med elever fra handelsuddannelsen.

33 % af praktikvirksomhederne med elever fra detailhandelsuddannelsen foretrækker elever med en ordinær merkantil erhvervsuddannelse, hvilket til sammenligning gælder for 24 % af praktikvirksomhederne med elever fra handelsuddannelsen og 21 % af praktikvirksomhederne med elever fra kontoruddannelsen.

Fælles for praktikvirksomheder med elever ansat fra de tre uddannelser er, at flertallet af praktikvirksomhederne foretrækker elever med gymnasial baggrund (stx, htx, hhx eller hf). Dette gælder for 42 % af praktikvirksomhederne med elever fra detailhandelsuddannelsen, 49 % af praktikvirksomhederne med elever fra handelsuddannelsen og 37 % med elever fra kontoruddannelsen.

For så vidt angår kontoruddannelsen fremgår det, at der er næsten lige så mange virksomheder, der foretrækker en elev med eux-baggrund, som virksomheder, der foretrækker en elev med gymnasial baggrund. Dette tyder på, at specielt praktikvirksomheder på kontorområdet har taget godt imod og er åbne over for elever med eux-baggrund.

Meget få praktikvirksomheder foretrækker elever med en videregående uddannelse. Andelen, der svarer dette, er størst blandt praktikvirksomheder med elever fra handelsuddannelsen, hvor 5 % svarer dette.

Der er ligeledes en signifikant sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes svar og praktikvirksomhedernes størrelse (antal ansatte). Dette kommer til udtryk, ved at store praktikvirksomheder i højere grad foretrækker elever med eux, end de små gør. Dette skyldes, at denne variabel korrelerer med de tre uddannelseskategorier i ovenstående tabel.

Erhvervserfaring

Tabel 6.1 viser, at 65 % af praktikvirksomhederne svarer, at elevens erhvervserfaring i høj grad eller i nogen grad har betydning, når de ansætter elever. 31 % svarer, at den i ringe grad har betydning, og 3 % svarer, at den slet ikke har betydning.

De praktikvirksomheder, der i spørgeskemaet har uddybet deres besvarelser vedrørende betydningen af elevers erhvervserfaringer, skriver blandt andet, at det er vigtigt, at eleverne har erfaring med at begå sig på en arbejdsplads, så de ved, hvordan man indgår i et fællesskab på en arbejdsplads, og hvordan man tager fat. For servicevirksomheder er det desuden vigtigt, at eleven har erfaring med kundekontakt.

Der er ikke nogen signifikant sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes svar og deres størrelse, inden for hvilken uddannelse de ansætter elever, eller hvor mange elever de har ansat.

Karakterer

Tabel 6.1 viser, at 8 % af praktikvirksomhederne svarer, at elevens karakterer fra grundforløbet, eux eller studentereksamen i høj grad har betydning, når de ansætter elever. 51 % svarer, at de i nogen grad har betydning, 34 % svarer, at de i mindre grad har betydning, og 7 % svarer, at de slet ikke har betydning.

Tabel 6.4 herunder viser, at der er en sammenhæng mellem, hvilken betydning praktikvirksomheder tillægger elevers karakterer, og inden for hvilken uddannelse virksomheden ansætter elever. Tabellen viser, at der er en signifikant større andel af praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen og handelsuddannelsen, som vurderer, at karakterer har betydning, sammenlignet med detailhandelsuddannelsen.

TABEL 6.4

Praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsens svar på spørgsmålet ”I hvilken grad har følgende betydning, når I ansætter elever: elevens karakterer fra grundforløbet, eux eller studentereksamen?”
(n = 627)

	Detailhandels- uddannelsen (n = 144)	Handelsuddannelsen (n = 93)	Kontoruddannelsen med specialer (n = 390)
	Procent	Procent	Procent
I høj grad	1 %	4 %	11 %
I nogen grad	30 %	56 %	58 %
I mindre grad	52 %	35 %	28 %
Slet ikke	17 %	4 %	4 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: En signifikantstest viser en sammenhæng mellem, i hvilken grad elevens karakterer har betydning, når praktikvirksomhederne ansætter elever, og inden for hvilken merkantil erhvervsuddannelse de ansætter elever ($p < 0,001$). Kun besvaret af praktikvirksomheder, som har angivet, at de kun ansætter elever fra én af følgende uddannelser: kontoruddannelsen, handelsuddannelsen eller detailhandelsuddannelsen (n = 627).

Tabellen viser, at 69 % og 60 % af praktikvirksomhederne med elever fra henholdsvis kontoruddannelsen og handelsuddannelsen svarer, at elevens karakterer i høj grad eller i nogen grad har betydning. Dette gælder tilsvarende for 31 % af praktikvirksomhederne med elever fra detailhandelsuddannelsen. Omvendt ses det, at 17 % af praktikvirksomhederne med elever fra detailhandelsuddannelsen vurderer, at det slet ikke har betydning. Dette gør sig kun gældende for 4 % af de andre uddannelser.

Der er ligeledes en signifikant sammenhæng mellem praktikvirksomhedernes svar og praktikvirksomhedernes størrelse (antal ansatte). Dette kommer til udtryk, ved at små praktikvirksomheder i mindre grad vurderer, at elevens karakterer har betydning, sammenlignet med de store praktikvirksomheder. Dette skyldes, at denne variabel korrelerer med de tre uddannelseskategorier i ovenstående tabel.

Der er ikke nogen signifikant sammenhæng mellem, hvilken betydning praktikvirksomheden til lægger karakterer, og antal elever, der er ansat i praktikvirksomheden.

Alder

Tabel 6.1 viser, at 53 % af praktikvirksomhederne svarer, at elevens alder i høj grad eller i nogen grad har betydning, når de ansætter elever. 34 % svarer, at den i mindre grad har betydning, og 14 % svarer, at den slet ikke har betydning.

De praktikvirksomheder, som har angivet, at det i nogen grad eller høj grad har betydning, hvilken alder eleven har, er efterfølgende blevet bedt om at angive, hvilken aldersgruppe de foretrækker. Som det fremgår af tabel 6.5, angiver praktikvirksomhederne, der har en præference for en bestemt aldersgruppe, at de foretrækker elever mellem 21 og 25 år.

TABEL 6.5

Du har angivet, at elevens alder i nogen grad eller i høj grad har betydning, når I ansætter elever. Hvilken aldersgruppe foretrækker I? (n = 421)

	Antal	Procent
Elever, som er yngre end 18 år	7	2 %
Elever, som er mellem 18-20 år	115	27 %
Elever, som er mellem 21-25 år	239	57 %
Elever, som er mellem 26-35 år	56	13 %
Elever, som er ældre end 35 år	4	1 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: Spørgsmålet er kun besvaret af praktikvirksomheder, som har angivet, at elevens alder har betydning i nogen grad eller i høj grad (n = 421).

Tabellen viser, at blandt praktikvirksomheder, der har en præference for elevernes alder, svarer 27 %, at de foretrækker elever mellem 18 og 20 år, og 57 %, at de foretrækker elever mellem 21 og 25 år. 13 % foretrækker elever i alderen 26-35 år. Kun 3 % af praktikvirksomhederne foretrækker elever, som er yngre eller ældre end disse kategorier.

Tabel 6.6 herunder viser, at praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen er mere tilbøjelige til at foretrække yngre elever, mens praktikvirksomheder inden for kontoruddannelsen i højere grad foretrækker ældre elever.

TABEL 6.6

Praktikvirksomheder inden for detailhandelsuddannelsen, handelsuddannelsen og kontoruddannelsens svar på spørgsmålet ”Du har angivet, at elevens alder har betydning, når I ansætter elever. Hvilken aldersgruppe foretrækker I?” (n = 317)

	Detailhandels- uddannelsen (n = 80)	Handelsuddannelsen (n = 54)	Kontoruddannelsen med specialer (n = 183)
	Procent	Procent	Procent
Elever, som er yngre end 18 år	4 %	2 %	0 %
Elever, som er mellem 18-20 år	48 %	31 %	22 %
Elever, som er mellem 21-25 år	45 %	52 %	56 %
Elever, som er mellem 26-35 år	3 %	13 %	21 %
Elever, som er ældre end 35 år	1 %	2 %	1 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: spørgeskemaundersøgelse gennemført af EVA i 2018.

Note: En signifikanttest viser en sammenhæng mellem, hvilken aldersgruppe praktikvirksomhederne foretrækker, og inden for hvilken merkantil erhvervsuddannelse de ansætter elever ($p < 0,001$). Tabellen inkluderer kun besvarelser fra praktikvirksomheder, som har angivet, at elevens alder i høj grad eller i nogen grad er af betydning, når de ansætter elever, og som har angivet, at de kun ansætter elever fra én af følgende uddannelser: kontoruddannelsen, handelsuddannelsen eller detailhandelsuddannelsen (n = 317).

48 % af praktikvirksomhederne med elever fra detailhandelsuddannelsen foretrækker elever i alderen 18-21 år. Dette gør sig tilsvarende gældende for 31 % af praktikvirksomhederne med elever fra handelsuddannelsen og 22 % af praktikvirksomhederne med elever fra kontoruddannelsen. Omvendt ses det, at 21 % af praktikvirksomhederne med elever fra kontoruddannelsen foretrækker elever i alderen 26-35 år. Dette gælder kun for 13 % af praktikvirksomhederne inden for handelsuddannelsen og 3 % af praktikvirksomhederne inden for detailhandelsuddannelsen. Fælles for alle tre uddannelser er, at ca. halvdelen af praktikvirksomhederne foretrækker elever i alderen 21-25 år.

Der er ingen signifikant sammenhæng mellem, hvilken aldersgruppe praktikvirksomheden foretrækker, og hvor mange ansatte praktikvirksomheden har. Der er heller ikke nogen sammenhæng med antallet af elever, som praktikvirksomheden har ansat.

Appendiks A – Spørgeskema

Spørgeskema

Intro Tusind tak for at du har lyst til at deltage.

Spørgeskemaet handler om din virksomheds/arbejdsplads' erfaringer med ansættelse af elever, der er i gang med en merkantil uddannelse.

Spørgeskemaet skal udfyldes af den person, som er ansvarlig for rekruttering af elever/praktikanter fra de merkantile uddannelser i din virksomhed/på din arbejdsplads. Hvis du ikke er denne person, bedes du lukke spørgeskemaet ned og videresende invitationsmailen til rette vedkommende.

Du bevæger dig frem og tilbage i spørgeskemaet nederst på hver side ved at bruge knapperne "Næste" og "Forrige". I nogle tilfælde skal du besvare et spørgsmål, før du kan gå videre. Det kan være nødvendigt, at du scroller ned i bunden af skærm billedet for at se knapperne. Når du er færdig med at besvare alle spørgsmålene, er det vigtigt, at du klikker på "Send besvarelse". Hvis du ønsker at holde en pause i din besvarelse, kan du uden videre lukke browservinduet (internetsiden). Når du vil genoptage besvarelsen, klikker du igen på linket i invitationsmailen, hvor din besvarelse fortsætter fra det sted i skemaet, du var nået til.

Nederst på skærmen kan du følge med i, hvor langt du er nået i spørgeskemaet.

Hvis du har problemer med at besvare spørgeskemaet, kan du kontakte Juniorkonsulent [navn, e-mail]. På forhånd tak for din deltagelse!

1 Først vil vi gerne vide lidt om din virksomheds/arbejdsplads' størrelse. Hvor mange ansatte er der hos jer? (Angiv ét svar)

- 0-9 ansatte
 - 10-49 ansatte
 - 50-99 ansatte
 - 100- 300 ansatte
 - Mere end 300 ansatte
 - Ved ikke
-

Spørgeskema		
2	<p>Fra hvilken uddannelse kommer de elever, som du har ansvar for at ansætte? (Angiv gerne flere svar)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Detailhandelsuddannelsen • Eventkoordinatoruddannelsen • Finansuddannelsen • Handelsuddannelsen • Kontoruddannelsen med specialer 	
Intro	<p>De følgende spørgsmål handler om jeres ansættelse af elever fra de merkantile uddannelser (dvs. detailhandel-, kontor-, finans-, handel og eventkoordinatoruddannelsen).</p>	
3	<p>Hvor mange elever fra de merkantile uddannelser har I på nuværende tidspunkt ansat i din virksomhed/på din arbejdsplads? (Angiv ét svar)</p> <ul style="list-style-type: none"> • 0 elever • 1-5 elever • 6-15 elever • 16-25 elever • 26-50 elever • 51-75 elever • Mere end 75 elever 	
4	<p>Er dette antal dækkende for jeres egentlige behov? (Angiv ét svar)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ja • Nej • Ved ikke 	<p>Kun hvis 1 eller mere i spm. 3</p>
5	<p>Hvor mange elever mangler I for at dække jeres behov? Angiv ca. antal: _____</p>	<p>Kun hvis "nej" i spm. 4</p>
6	<p>Hvorfor har I ikke det nødvendige antal elever ansat? (Angiv gerne flere svar)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi har ikke haft nok ansøgere • Ansøgeren/ansøgerne valgte ansættelse et andet sted • Ansøgerne havde ikke den nødvendige uddannelsesbaggrund • Ansøgerne havde ikke de nødvendige personlige kompetencer • Ansøgerne havde for lave karakterer • Vi er ikke godkendt til at tage flere elever • Andet: skriv: _____ 	<p>Kun hvis 1 eller mere i spm. 3</p> <p>Kun hvis "Nej" i spm 4</p>

Spørgeskema

7 Du har tidligere angivet, at I ikke har haft ansøgere nok. Hvad tror du grunden er? (Angiv gerne flere svar) Kun hvis ” Vi har ikke haft nok ansøgere” i spm. 6

- Vores produkter/service/branche er ikke interessante for unge
- Vi har for få unge medarbejdere til at tiltrække de unge
- Der er for få elever som har lyst til at starte i en elevplads
- Det er svært at komme hertil med offentlig transport
- Virksomheden/arbejdspladsen er lille og ukendt for mange unge
- Vi har ikke gjort nok ud af rekrutteringen
- Andet: _____

8 Har I oplevet at tilbyde en elev en elevplads, hvor eleven takkede nej?

- Ja
- Nej

9 Hvad var baggrunden for at eleven sagde nej til elevpladsen? Kun hvis ”Ja” i spm 8.

- Eleven havde fået plads et andet sted
- Eleven var alligevel ikke interesseret i/klar til at starte i en elevplads på daværende tidspunkt
- Personlige årsager
- Andet: skriv _____

intro- Med en merkantil erhvervsuddannelse med eux kombinerer man erhvervsuddannelsen tekst med en gymnasial eksamen og der tages derfor fag på gymnasialt niveau.

Siden 2015 har det kun været muligt at tage ”Kontoruddannelsen med specialer” og ”Finansuddannelsen” som en eux-uddannelse. For de øvrige merkantile uddannelser er det valgfrit, om eleven tager den med eller uden EUX.

10 Er du bekendt med betegnelsen eux?

- Ja
- Nej

11 a-b I hvilken grad har du kendskab til følgende vedrørende eux? (Angiv ét svar for hver kategori) Kun hvis: ja i spm 10

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke
Det faglige indhold i en eux uddannelse				
Strukturen i en eux uddannelse				

Spørgeskema		
12	<p>Har din virksomhed på <u>nuværende tidspunkt</u> eller <u>tidligere</u> ansat en elev som var i gang med en merkantil eux-uddannelse? (Angiv ét svar)</p> <p>Bemærk, at siden 2015 har det kun været muligt at tage kontoruddannelsen med specialer og finansuddannelsen som eux.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ja • Nej • Ved ikke 	<p>Kun hvis: ja i spm 10</p>
13	<p>Hvad er din umiddelbare vurdering af de faglige kompetencer hos den eux-elev/de eux-elever som I har/har haft ansat? (Angiv ét svar)</p> <ul style="list-style-type: none"> • God • Overvejende god • Overvejende dårlig • Dårlig • Ved ikke 	<p>Kun hvis: ja i spm 10</p> <p>Kun hvis ja i spm. 12</p>
Tekst	<p>De næste spørgsmål handler om, hvilken uddannelsesmæssig baggrund jeres elever har – eller bør have for at I finder dem attraktive.</p> <p>Som hjælp, får du herunder en kort præsentation af de forskellige typer uddannelsesbaggrunde, som jeres elever kan have:</p> <p>Eleverne kan have flg. baggrunde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erhvervsuddannelse (eud eller eux) • Gymnasial uddannelse (hhx, htx, stx eller hf) • Kort eller mellemlang videregående uddannelse (erhvervsakademi eller professionsbachelor) <p>Har eleven en erhvervsuddannelsesbaggrund, kan eleven enten være i gang med almindelig merkantil erhvervsuddannelse eller en merkantil uddannelse med eux. I en almindelig erhvervsuddannelse, har eleven gennemført et 1 årigt grundforløb, inden de påbegynder en elevplads.</p> <ul style="list-style-type: none"> • I en eux-uddannelse, har eleven gennemført et 2-årigt grundforløb, hvor de også har opnået studiekompetencer svarende til en HF inden de påbegynder en elevplads. <p>Har eleven en gymnasial uddannelsesbaggrund (stx, htx, hhx eller hf) har eleven gennemført et afkortet grundforløb på en erhvervsskole inden elevpladsen påbegyndes.</p> <p>Har eleven en kort- eller mellemlang videregående uddannelse, er eleven enten startet direkte i en elevplads eller har gennemført et kort grundforløb på en erhvervsskole.</p>	

Spørgeskema

14	Hvilken uddannelsesmæssig baggrund har jeres <i>nuværende</i> elev/elever? (Angiv gerne flere svar).	Kun hvis 1 eller mere i spm 3
	<ul style="list-style-type: none"> • I gang med en merkantil eux -uddannelse • I gang med en merkantil erhvervsuddannelse • 2-årig HG (tidligere grundforløb på handelsskolerne, udbydes ikke længere) • Hhx + kort grundforløb • Anden gymnasial uddannelse (stx, htx eller hf) + kort grundforløb • Kort videregående uddannelse (fx akademiuddannelser mv.) • Mellemlang videregående uddannelse (professionsbachelor fx pædagog, lærer mv.) • Andet: Skriv: _____ • Ved ikke 	
15	Hvilken uddannelsesmæssig baggrund skal <i>potentielle ansøgere</i> have, for at I vurderer at de er kvalificeret til en elevplads? (angiv gerne flere svar)	Filter: Kun hvis 1 eller mere i spm 3
	<ul style="list-style-type: none"> • I gang med en merkantil eux-uddannelse • I gang med en merkantil erhvervsuddannelse • Hhx + kort grundforløb • Anden gymnasial uddannelse (stx, htx eller hf) + kort grundforløb • Kort videregående uddannelse (fx akademiuddannelser mv.) • Mellemlang videregående uddannelse (fx pædagog, lærer mv.) • Andet: Skriv: _____ • Ved ikke 	
Intro	<i>Du har tidligere angivet, at I på nuværende tidspunkt ikke har nogen merkantil elev ansat. I de følgende spørgsmål vil vi spørge lidt ind til baggrunden for dette.</i>	
16	Hvad er baggrunden for, at I pt ikke har en merkantil elev ansat? (vælg gerne flere svar)	Kun hvis: 0 i spm 3
	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har ikke behovet på nuværende tidspunkt • Vi har ikke tid og ressourcer på nuværende tidspunkt • Vi har dårlige erfaringer med at have elever ansat, og er derfor stoppet med dette • Vi har ikke haft ansøgere til de opslåede stillinger • Ansøgerne havde ikke den nødvendige uddannelsesmæssige baggrund • Ansøgere havde ikke de nødvendige faglige kvalifikationer • Ansøgerne havde ikke de nødvendige personlige kompetencer • Ansøgerne var for unge • Andet: angiv: _____ 	

Spørgeskema		
17	<p>Du har angivet, at I har dårlige erfaringer med at have elever ansat. Hvad skydes dette (vælg flere svar):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tidligere elever havde ikke det nødvendige faglige niveau • Tidligere elever havde ikke de nødvendige personlige kvalifikationer • Tidligere elever var ikke modne nok/for unge • Andet: _____ 	<p>Kun hvis: 0 i spm 3</p> <p>Kun hvis ” Vi har dårlige erfaringer med at have elever ansat” i spm 16</p>
Tekst	<p>De næste spørgsmål handler om, hvilken uddannelsesmæssig baggrund jeres elever har – eller bør have for at I finder dem attraktive.</p> <p>Som hjælp, får du herunder en kort præsentation af de forskellige typer uddannelsesbaggrunde, som jeres elever kan have:</p> <p>Eleverne kan have flg. baggrunde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erhvervsuddannelse (eud eller eux) • Gymnasial uddannelse (hhx, htx, stx eller hf) • Kort eller mellemlang videregående uddannelse (erhvervsakademi eller professionsbachelor) <p>Har eleven en erhvervsuddannelsesbaggrund, kan eleven enten være i gang med almindelig merkantil erhvervsuddannelse eller en merkantil uddannelse med eux. I en almindelig erhvervsuddannelse, har eleven gennemført et 1 årigt grundforløb, inden de påbegynder en elevplads.</p> <ul style="list-style-type: none"> • I en eux-uddannelse, har eleven gennemført et 2-årigt grundforløb, hvor de også har opnået studiekompetencer svarende til en HF inden de påbegynder en elevplads. <p>Har eleven en gymnasial uddannelsesbaggrund (stx, htx, hhx eller hf) har eleven gennemført et afkortet grundforløb på en erhvervsskole inden elevpladsen påbegyndes.</p> <p>Har eleven en kort- eller mellemlang videregående uddannelse, er eleven enten startet direkte i en elevplads eller har gennemført et kort grundforløb på en erhvervsskole.</p>	
18	<p>De elever, som I tidligere har haft ansat – fra august 2015 og frem – hvilken uddannelsesbaggrund havde de primært: (Angiv gerne flere svar)</p> <ul style="list-style-type: none"> • I gang med en merkantil eux uddannelse • I gang med en merkantil erhvervsuddannelse • 2-årig HG (tidligere grundforløb på handelsskolerne, udbydes ikke længere) • Hhx + kort grundforløb • Anden gymnasial uddannelse (stx, htx eller hf) + kort grundforløb • Kort videregående uddannelse (fx akademiuddannelser mv.) 	<p>Kun hvis: 0 i spm 3</p>

Spørgeskema

- Mellemlang videregående uddannelse (fx pædagog, lærer mv.)
- Andet: Skriv: _____
- Ved ikke

19 Hvilken uddannelsesmæssig baggrund skal *potentielle ansøgere* have, for at du/I vurderer at de er kvalificeret til en elevplads hos jer? (Angiv gerne flere svar) Kun hvis 0 i spm 3

- I gang med en merkantil eux uddannelse
- I gang med en merkantil erhvervsuddannelse
- Hhx + grundforløb
- Anden gymnasial uddannelse (stx, htx eller hf) + grundforløb
- Kort videregående uddannelse (fx akademiuddannelser mv.)
- Mellemlang videregående uddannelse (fx pædagog, lærer mv.)
- Andet: Skriv: _____
- Ved ikke

20 Har I slået mindst én elevstilling op inden for de merkantile uddannelser inden for det sidste år? (Angiv ét svar)

- Ja
- Nej

21 Hvor mange ansøgere var der til stillingen/hver af stillingerne? (ved flere stillinger, angiv et gennemsnit) Kun hvis: "Ja" i spm 20

- Under 5
- 6-15
- 16-30
- 31-50
- Mere end 50

22 Hvilken uddannelsesbaggrund havde størstedelen af **ansøgerne**? (Angiv et svar) Filter: Ja i spm 20

- I gang med en merkantil eux-uddannelse
- I gang med en merkantil erhvervsuddannelse
- Anden gymnasial baggrund (stx, htx, hhx, hf)
- Kort- eller mellemlang videregående uddannelse
- Andet: angiv
- Ved ikke

Ikke obligatorisk

23 a-d I hvilken grad vurderer du, at **ansøgerne** til elevpladserne har de nødvendige kvalifikationer for at blive elev hos jer? (Angiv et svar) Filter: Ja i spm 20

Spørgeskema

- I høj grad
- I nogen grad
- I lav grad
- Slet ikke
- Ved ikke

*Ikke obligato-
risk*

24 Hvad har I gjort for at tiltrække elever inden for det sidste år? (Angiv gerne flere svar)

- Besøg på handelsskole(r)/erhvervsskoler (fx i forbindelse med karrieredag)
- Samarbejdsaftaler med en eller flere uddannelsessteder
- Jobopslag på handelsskolens/erhvervsskolens hjemmeside/praktikservice
- Jobopslag på de sociale medier
- Jobopslag på jobsider
- Jobdating- arrangementer
- Plakater
- Tilstedeværelse på DM i Skills
- Andet: beskriv: _____
- Ikke noget/vi har ikke søgt elever

25 Du har angivet, at I har haft samarbejdsaftaler med en eller flere uddannelsessteder (fx handelsskoler).

Hvad består denne/disse samarbejdsaftaler i?
Skriv: _____

Kun hvis:
Samarbejds-
aftaler med
uddannelses-
steder i spm.
24

26 a-d I hvilken grad har nedenstående betydning, når I ansætter elever?

	I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke
Elevers alder				
Elevers uddannelses- mæssige baggrund				
Elevers karakterer fra grundforløbet, eux el- ler studentereksamen				
Elevers personlige kompetencer				
Erhvervs erfaring				

Spørgeskema		
27	<p>Du har angivet, at elevens alder har betydning, når I ansætter elever. Hvilken aldersgruppe foretrækker I? (Angiv ét svar)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elever, som er yngre end 18 år • Elever, som er mellem 18-20 år • Elever, som er mellem 21-25 år • Elever, som er mellem 26-35 år • Elever, som er ældre 35 år 	Kun hvis "I høj grad" eller "I nogen grad" ved elevens alder" i spm 26
28	<p>Du har angivet, at elevens uddannelsesmæssige baggrund har betydning, når I ansætter elever.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvilken uddannelsesmæssig baggrund foretrækker I? (Angiv ét svar) • Elever med en gymnasial baggrund (stx, htx, hhx, hf) • Elever der er i gang med en merkantil erhvervsuddannelse • Elever der er i gang med en merkantil eux-uddannelse • Elever der har en kort eller mellemlang videregående uddannelse • Elever med anden baggrund 	Kun hvis "I høj grad" eller "I nogen grad" ved elevens uddannelsesmæssige baggrund - i spm 26
29	<p>Du har angivet, at elevens personlige kompetencer har betydning, når I ansætter elever. Kan du uddybe dette? Skriv: _____</p>	Kun hvis "I høj grad" eller "I nogen grad" ved elevens personlige kompetencer - i spm 26
30	<p>Du har angivet, at elevens erhvervs erfaring har betydning, når I ansætter elever. Kan du uddybe dette? Skriv: _____</p>	Kun hvis "I høj grad" eller "I nogen grad" ved elevens erhvervs erfaring - i spm 26
31	<p>Er der andet, som har betydning når I ansætter elever? Skriv her: _____</p>	<i>Ikke obligatorisk</i>
32	<p>Hvor let eller svært vurderer du, at det generelt er for jer at få kvalificerede elever? (Angiv ét svar)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Let • Overvejende let • Overvejende svært • Svært 	

Spørgeskema

33	Du har angivet, at det er svært for jer at få kvalificerede elever. Kan du uddybe dette? Skriv: _____	Kun hvis ”overvejende svært” eller ”svært” ved elevens er- hvervserfa- ring - i spm 32
34	Har du/I et ønske om at ansætte elever fremover? (Angiv ét svar) <ul style="list-style-type: none"> • Ja • Nej – uddyb: Hvorfor ikke? • Ved ikke 	
35	Har I planer om at ansætte én eller flere af jeres nuværende elever efter de har afsluttet deres uddannelse? (Angiv ét svar) <ul style="list-style-type: none"> • Ja • Nej – vi har ikke behovet/ressourcerne • Nej – vores elev/elever har ikke de nødvendige kompetencer • Ved ikke 	Kun hvis: Ja i spm 34
36	Har du nogen forslag til, hvad der kan gøre det mere attraktivt for jer at ansætte elever inden for det merkantile område? Skriv: _____	Ikke obligato- risk
37	Har du nogen afsluttende kommentarer? Skriv: _____	Ikke obligato- risk

Praktikvirksomheders adfærd i forbindelse med merkantile elevers overgang til hovedforløb

© 2018 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

ISBN (www) 978-87-7182-209-0

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk